

РІК LII, Ч. 6

ЧЕРВЕНЬ — 1996 — JUNE

№ 6, VOL. LII

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — PUBLISHED BY UNWLA, INC.

НАШЕ ЖИТТЯ

PIK LII,

ЧЕРВЕНЬ

Ч. 6

Виходить раз у місяць
видає

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

*Неприбуткова організація
Засновник Українського Музею в Нью-Йорку*

Головний редактор — **Ірена Чабан**
Редактор англійської частини — **Тамара Стадниченко**
Мовний редактор — **Роман Юревич**

Редакційна колегія:

Анна Кравчук — Голова Союзу Українок Америки
Марта Богачевська-Хом'як
Любов Волинець
Анна-Галія Горбач
Іванна Рожанковська
Ярослава Рубель — (з уряду) пресова референтка
Головної Управи

Адреса редакції: 108 Second Avenue
New York, NY 10003
Тел.: (212) 674-5508 Факс: (212) 254-2672
Адміністратор — **Наталія Дума**

Річна передплата в США
Для членів СУА \$ 25.00
Для інших передплатників \$ 30.00
Поодиноке число \$ 3.00
В країнах поза межами США US \$ 40.00

OUR LIFE

VOL. LII

JUNE

No. 6

Published by

UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.
Non-profit organization
Founders of The Ukrainian Museum in New York, N.Y.

Editor-in-Chief — **Irena Chaban**
English Editor — **Tamara Stadnychenko**
Ukrainian Language consultant — **Roman Yurevych**

Contributing Editors:

Anna Krawczuk — UNWLA Inc. President
Martha Bohachevsky Chomiak
Anna-Halia Horbach
Iwanna Rozankowskyj
Jaroslawa Rubel
Lubow Wolynets

Editorial Office: 108 Second Avenue
New York, NY 10003

Tel.: (212) 674-5508 Факс: (212) 254-2672
Business administrator: **Natalia Duma**

Annual subscription in the USA for UNWLA members .. \$ 25.00
Annual subscription in the USA for other subscribers ... \$ 30.00.
Annual subscription in countries other
than USA \$40.00 US currency.
Single copy \$ 3.00

ЗМІСТ

Привіт Президента Америки Білла Клінтона XXIV Конвенції СУА	1
Привіт Стемфордського Єпископа Василя Лостена XXIV Конвенції СУА	2
Слово голови Союзу Українок Америки Анни Кравчук на урочистому відкритті Конвенції	3
Доповідь Олени Крандакової на бенкеті XXIV Конвенції СУА	7
Нововибрана Екзекутива Союзу Українок Америци	13
Конкурс ім. Лесі і Петра Ковалевих	14
Ростислав Хомяк . Дипломат Наталка Зарудна	15
Our Life	
Remarks by Rosalie Polche at the Luncheon	18
The Kovaliv Prizes	19
Philadelphia Community Marks Tenth Anniversary of Chor- noby! Nuclear Disaster	20
Cooky's Corner	22
Dzvinia Orłowsky . Poems	23
DMZ . Skeleton in the Closet	23
Христя Навроцька . Наше харчування	25
Хроніка Округи Нова Англія	26
Дописи округ і відділів	27
Пожертви	30
Загальні збори Відділів	33
Нашим дітям	34
Посмертні згадки	36

*На обкладинці: Емблема XXIV Конвенції Союзу Українок
Америци.*

КАНЦЕЛЯРІЯ СУА / UNWLA Inc. HEADQUARTERS:

108 Second Avenue, New York, NY 10003
(212) 533-4646 Директор — **Омеляна Рогожа**
Години урядування: від 10:00 до 4:00 по пол.

СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ СУА / UNWLA Inc. SCHOLARSHIP PROGRAM:

P.O. Box 172, Holmdel, NJ 07733
(908) 888-0494 **Luba Bilowchtchuk**

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ / THE UKRAINIAN MUSEUM:

203 Second Avenue, New York, NY 10003
(212) 228-0110 Факс (212) 228-1947

ПРЕДСТАВНИЦТВА "НАШОГО ЖИТТЯ"

АНГЛІЯ: Ukrainian Booksellers, 49 Linden Gardens, Notting Hill Gate,
London W24HG, England

АВСТРАЛІЯ: Postup Ukrainian Cooperative Trading Society Limited,
928 Mount Alexander Rd., Essendon, 3040, Australia

"OUR LIFE" (USPS 414-660) is published monthly (except August) by Ukrainian National
Women's League of America, Inc., 108 Second Avenue, New York, NY. 10003
ISSN 0740-0225

Second Class Postage Paid at New York, NY and at additional mailing offices.
(USPS 414-660)

Postmaster: send address changes to
"OUR LIFE", 108 Second Ave., New York, NY 10003

© Copyright 1995 Ukrainian National Women's League of America, Inc.

THE WHITE HOUSE
WASHINGTON

May 24, 1996

Warm greetings to everyone gathered in Trevoise, Pennsylvania, for the XXIV Convention of the Ukrainian National Women's League of America.

Our ancestors came from every corner of the globe, bringing with them a multitude of experiences, beliefs, and traditions that continue to shape our country today. Ukrainian Americans have infused our nation with a rich cultural tradition and a powerful belief in individual freedom, contributing much to every sector of our society. By preserving their ethnic heritage, Ukrainian Americans serve as a source of strength and continuity in a rapidly changing world.

Founded on the principle that we are all created equal, America cherishes a solemn commitment to tolerance and freedom. I applaud your involvement in preserving this vital legacy and in helping to find solutions to the challenges we face. Together, we can create a more prosperous world for all to enjoy.

Best wishes for a successful convention.

Bill Clinton

UKRAINIAN CATHOLIC
DIOCESE OF STAMFORD

14 Peveril Road
Stamford, Connecticut 06902-3019

TEL: (203) 324-7698 FAX: (203) 957-9948

*319/96 O

13-го травня 1996 р

Головна Управа
Членкині
Союз Українок Америки
108 Друга Евеню
Нью Йорк, Н.Й. 10003

Христос Воскрес!

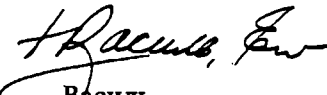
Високоповажани і Дорогі Пані Союзанки!

Вітаю Вас з нагоди 24-ї Конвенції СУА, великого свята всієї української громади, яку так жертвено обслуговує у різних видах 'Союз Українок Америки. Велике Вам за це признання і заслуга!

Наша українська жінка історично все була - і на щастя продовжує бути - серцем не тільки тісного родинного життя, але ширшого життя нашої спільноти/громади. Вона посвячує свій час на корисну працю на скріплення та збереження української християнської традиції, особливо при поширенню знання, та при добрих ділах потребуючим. За це належить всім Союзанкам похвала і сердечне спасибі.

Нажаль, наперед означені епархіяльні обов'язки не дозволяють мені особисто взяти участь у Вашому Конвенційному Бенкеті в неділю, 26-го травня, ц.р., але, пересилаю мої найщиріші gratulacii і побажання дальших гарних успіхів у праці, та наділяю Управі та всім Союзанкам мое

Архиерейське Благословення!

Василь
Єпископ Стемфордський

XXIV КОНВЕНЦІЯ СУА

*Голова Конвенційного Комітету Марія Кондрат виголошує привіт делегатам і гостям XXIV Конвенції Союзу Українок Америки.
Convention Committee Chair Maria Kondrat greeting guests and delegates at the XXIVth UNWLA Convention.*

СЛОВО НА ВІДКРИТТІ XXIV КОНВЕНЦІЇ ГОЛОВИ СУА АННИ КРАВЧУК.

"...Іти з духом часу, зрозуміти та відчуті дійсні потреби незалежної України, нашу та наших предків країну походження та йти їй назустріч..." Цими словами я закінчила свою коротку промову на бенкеті XXIII Конвенції Союзу Українок Америки як новообрана голова СУА. Ці слова стали моїм моттом у трирічній каденції.

Приділяючи особливу увагу членству СУА, без якого ми не могли б існувати, я поставила перед собою завдання ближче (познайомитися) зі союзняками, вислухати їхні проблеми, дізнатися про успіхи та плани на майбутнє, познайомити та зблизити членів Головної Управи з членством. Відвідуючи округи з нагоди їхніх з'їздів, святкувань 50-ліття "Нашого Життя" та 70-ліття СУА — Нью-Джерсі, Нью-Йорку, Північного Нью-Йорку, Філадельфії, Дітройту, Чикаго, Нової Англії, Огайо та багато окремих відділів, — я відчула, що старші відділи уже не в силі працювати в темпі попередніх років та що їхнім емоційним пріоритетом стала незалежна Україна. Молодше членство розуміє цей підхід, але не має подібного ставлення — чуються уже американцями українського походження. Вони серцями також звернені в Україну, багато з них навіть перебували довший час в Україні, працюючи в різних ділянках — одні для американських, українських чи інших фірм, інші читали лекції в університетах або вчили англійську мову. Усім на серці було добро України.

Понад 70 років українське жіноцтво в США гуртувалося в нашій організації для збереження української мови, етнічної ідентичності та культурної спадщини, тому Стипендійна Акція СУА під проводом Люби Більовчук вимагає від стипендіатів знання або вивчення української мови не тільки у США, але також в інших країнах діаспори, де проживають українці. Ця мета залишається без змін, тому що, з малими виїмками, українцям діаспори не доведеться повертатися в Україну на постійно. Це наша реальність. Іти з духом часу — значить прийняти історичні події часу, особливо незалежність України, з гордістю. Ввести технічні зміни та користуватися ними. Модерна техніка блискавичними темпами міняється — це комп'ютери, факсмашини, телефони (включно із селюлярними) та іншим приладдям для швидкої комунікації, листування і т.п. Нашим завданням стало змодернізування Централі. Фінансова секретарка Таїса Турянська ввела бухгалтерійну програму (Insight), яку пристосовано до вимог СУА. Запроваджено комп'ютерські списки членства СУА, включно з усіма даними, які вимагає уряд. Цю велику працю завершено. Опрацьовано програму передплатників "Нашого Життя". Перед нами нові можливості — включитися до найновішої техніки, а це Internet зі сторінкою про СУА. Це дасть нам змогу комунікуватися не тільки з членством, але і з жінками українського походження в США, які масово користуються комп'ютерами в

праці та вдома, а також у розвитку міжнародними жіночими організаціями. Матимемо доступ до безмежних інформацій, включно з конкретними даними про глобальну проблему нашої ери — екологію та заневищення земної кулі. Живучи у країні технічно найбільш розвиненій, ми не сміємо бути позаду.

Моя роль як представника Союзу Українок Америки. Згідно зі Статутами Союзу Українок Америки та Українського Музею в Нью-Йорку, голова СУА є першою заступницею голови УМ та членом Екзекутиви УМ. Український Музей щороку проводить річні загальні збори, які включають вибори президента УМ на однорічну каденцію. Каденція членів Головної Управи триває три роки. Під час моєї каденції, як голови СУА, я брала участь у нарадах Екзекутиви УМ, засіданнях Управи та комітету вибору архітектора, членом якого я була два роки. В 1995 році я очолювала номінаційну комісію УМ. У моїй відсутності мене заступала Варка Бачинська. В 1996 році Український Музей в Нью-Йорку відзначатиме 20-ліття свого існування.

За останні три роки мені часто доводилося бути у роз'їздах та репрезентувати Союз Українок Америки. У липні 1993 р. я брала участь у першій Міжнародній жіночій конференції Союзу Українок України та Світової Федерації Українських Жіночих Організацій під назвою "Українка і демократія", що відбулася у Києві. Ця історична подія об'єднала українське жіноцтво та, як сказала бл.п. Марія Квітковська, Почесна голова СФУЖО, встановила "міст-контакт" з українським жіноцтвом, незалежно від країн їхнього проживання. Було багато тематичних дискусій, в одній з них, "Українка у двох світах", я взяла участь. Моя коротка доповідь під назвою "Активність жінки і дозвілля в США" з'ясувала, що активна українка в США дозвілля (в повному значенні того слова) не має, бо після професійних та родинних обов'язків присвячує весь вільний час родині та праці в організаціях, церкві, школах українознавства, щоб передати етнічну українську ідентичність наступному поколінню.

Рік 1994-ий був заповнений історичними подіями, політичними змінами та встановленням нових співвідносин Урядів Сполучених Штатів Америки та України. На запрошення Президента Билла Клінтона, у лютому приїхав до Вашингтону Президент України Леонід Кравчук на переговори та підписання двосторонніх державних угод. Із цього приводу представники українських американських організацій були запрошені на брифінги до Вашингтону. Тоді була нагода познайомитися з Мерилин Ді Джакоббі (у бюрі зв'язків Білого Дому), Меллане Верврі та іншими членами адміністрації Президента Клінтона. На запрошення віцепрезидента Алберта Гора та Типпер Гор, мій чоловік Бернارد та я були на прийнятті в честь Президента України Леоніда Кравчука. У почеті Прези-

дента України були також 15-літня Оксана Баюл та Віктор Петренко — олімпійські чемпіони України. Нам припала велика честь зустрітися не тільки з Президентом Леонідом Кравчуком, але також з іншими особами Урядів США та України.

Була нагода познайомитися з Оксаною та Віктором. Я вручила Оксані відзначку СУА на пам'ятку. Багато телевізійних передач та американських часописів звертали велику увагу на успіх Оксани, підкреслюючи країну її походження — Україну. Оксана стала гордістю та "амбасадором" України, вона стала символом також і для нас, бо слово "Україна" зазвучало нарешті у нашому американському доккіллі завдяки сироті з Дніпропетровська, яка одержала золоту медаль на Олімпіаді.

У березні та знову у червні мені довелося бути в Україні у справі завершення проекту — купівлі томографу магнетичного резонансу для лікарні у Києві. Проект був під наглядом Лідії Черник, референтки суспільної опіки СУА (див. звіт СО СУА). Представники фірми Джeneral Електрик, ФДДЧ та я прийняли рішення, до якої лікарні має бути призначений МР. Це рішення було схвалене Екзекутивою та референтурою суспільної опіки СУА. Доставка томографу була у червні. Лідія Черник, д-р Христя Сливоцька, Надя Нинка та я, разом із представниками ФДДЧ та американських фірм, брали участь у пресконференції на летовищі Бориспіль у Києві. Крім того, що було багато кореспондентів, які задавали чимало питань, у газетах та на телебаченні в Україні про цю подію було дуже мало інформацій. Де-не-де появилися повідомлення про цей проект і то з помилковими даними. Один із журналістів запитав мене, яким правом в емблемі СУА — відзначці іноземної організації — стоїть тризуб, коли це державний герб України. Я відповіла, що майже від самого заснування СУА його членство прийняло цю відзначку та носило її з гордістю, тоді як в Україні за тризуб суворо карали.

Політична ситуація в Україні змінювалася. У липні 1994 р. відбулися вибори, президентом було обрано Леоніда Кучму. На запрошення Президента США Билла Клінтона, Президент Л. Кучма приїхав у листопаді з офіційною візитом до Вашингтону. Він був прийнятий з найвищими почестями та церемоніями, як лідер незалежної держави. Разом з Ольгою Тритяк ми мали запрошення на всі урочистості, почавши від церемоній перед Білим Домом, де відбулася військова дефіляда. Дуже зворушливим було, коли що друга колона американських військ несла американські та українські синьо-жовті прапори. Усі запрошені гості одержали американські та українські прапорці разом з інструкціями, що робити, коли гратимуть український (стати на струнко) та американський (покласти праву руку на серце) гимни.

Промову та привітання Президента Клінтона

синхронно перекладала на українську мову Марта Зелик 3,500 присутнім особам та мільйонам телевізійних глядачів. Так само і промова Президента Л. Кучми була передана двома мовами. Незалежну Україну визнав світ. Цей історичний день залишиться в моїй пам'яті назавжди. Відбувся полуденок на запрошення віцепрезидента А. Гора та пані Т. Гор, на якому було понад 300 осіб. Мені припала велика честь сидіти за головним столом віцепрезидента та пані Гор, поруч Президента Леоніда Кучми. З другого боку біля мене сидів Двейн Андреас, президент фірми Арчер Деніел Мідленд. Після полуденка відбулася пресконференція та підписання ряду важливих угод президентами і міністрами обох держав. На запрошення Президента Б. Клінтона та Першої леді Г. Клінтон ми були на концерті у Білому Домі, а після концерту була можливість познайомитися з Президентом Клінтоном.

Із обранням Президента Леоніда Кучми відбулися зміни у дипломатичному корпусі України в США. Послом України у Вашингтоні став д-р Юрій Щербак. Колишній Міністер закордонних справ Анатолій Зленко був призначений Постійним представником України при Організації Об'єднаних Націй. Закуплено будинок для Постійної місії України при ООН на 51-ій вулиці в Нью-Йорку. Генеральним консулом України в Нью-Йорку залишився Віктор Крижанівський. На запрошення представників України відбулися зустрічі з представниками українських американських організацій у посольстві, консульстві та місії. Як голова СУА, я брала участь у більшості з них. Метою було, перш за все, знайомство з представниками українського Уряду та спільні дороги співпраці. Прийшла пора зрозуміти ставлення українських організацій в США до України та українського Уряду до мешканців діаспори. Потребою стали впливи американських громадян українського походження на своє довкілля та Уряд для обстоювання справ на користь України. Перед та під час візитів Президентів України виринула потреба це здійснити. Разом з головами УАКРади, УККА, ККДУ, АГРУ, єпископами українських церков та інших організацій, голова СУА була запрошена на мітинги у Вашингтоні та Нью-Йорку. За ініціативою посла д-ра Юрія Щербака, разом з іншими організаціями, СУА увійшов до коаліції "Виклик Чорногобилья '96", щоб спільно ще раз пригадати та інформувати американський світ про чорнобильську нуклеарну катастрофу.

1995 рік був роком відзначень та річниць. Союзіві Українок Америки сповнилося 70 років. У пам'ять женок, які відійшли у вічність, відбулися поминальні відправи в різних частинах США, де існують наші відділи та округи. Привітання з нагоди 70-ліття були поміщені на сторінках "Нашого Життя".

У 1995 році припала 50 річниця закінчення Другої світової війни, а у жовтні Організація Об'єднаних

Націй відзначила 50-ту річницю свого існування. До Нью-Йорку прибуло понад 180 президентів та лідерів держав світу, членів ООН, включно з Президентом України Леонідом Кучмою, який виступив з трибуни ООН другим, зразу ж після Президента США Білла Клінтона.

Заходом УККА та УАКРади відбувся бенкет в честь Президента України та пані Кучми у готелі Волдорф Асторія в Нью-Йорку. Перед бенкетом у присутності дипломатів України у США відбулася зустріч Президента Кучми з представниками українських американських організацій в США. Репрезентуючи Союз Українок Америки, я брала участь у цій зустрічі та разом з іншими членами СУА була присутня на бенкеті.

Моя роль в надбудовних організаціях, до котрих належить Союз Українок Америки. СУА був ініціатором та основником Світової Федерації Українських Жіночих Організацій в 1948 р. Щороку голова з делегатами СУА брала участь у річних нарадах у Торонті, Канада. Наступний Конгрес СФУЖО відбудеться в 1997 році, а в 1998 році СФУЖО відзначатиме свій золотий ювілей. Як делегатка СФУЖО, я брала участь у IV Конференції ООН для справ жінок у Китаї в 1995 р. з участю понад 35,000 жінок з усіх кутків світу. Ірина Куровицька була делегована від НРЖ США. Разом з Оксаною Соколою, головою СФУЖО, Майєю Грудкою, головою Союзу Українок Австралії, та д-р Зореславою Нижник-Шкіряк з України, ми брали участь у сесії СФУЖО 31 серпня 1995 р. Метою панелю СФУЖО було представити на світовій арені згубні наслідки нуклеарного заневищення на здоров'я жінок та дітей в Україні і світі. У тій справі Конференція ООН прийняла документ СФУЖО під реєстраційним числом 54. Як член СФУЖО, Союз Українок Америки має статус недержавної організації в ООН.

Союз Українок Америки є членом Світового Конгресу Українців (назва перед незалежністю України — Світовий Конгрес Вільних Українців). Голова СУА, з рамени СФУЖО, увійшла до Президії СКУ на Конгресі СКВУ в 1993 р. та бере участь у нарадах президії у Торонті, Канада, та в Нью-Йорку, які відбуваються щоквартально. Наступний Конгрес СКУ відбудеться в 1998 р.

Союз Українок Америки є членом Національної Ради Жінок США від 1952 р. Як голова, разом з іншими членами Головної Управи СУА, я звітувала про діяльність СУА на засіданнях та була на імпрезах НРЖ США в Нью-Йорку. Від 1993 до 1995 року головою НРЖ США була Ірина Куровицька. Це вперше в 108-літній історії організації українка очолила цю престижну жіночу організацію. Член СУА Марія Томоруг є в управі НРЖ США.

Як член Федерації Жіночих Клубів у США, делегати СУА беруть участь у річних конвенціях. До цієї

федерації належить понад 250 жіночих організацій. СУА також належить до Міжнародної Федерації Жіночих Клубів.

Короткий огляд та перебіг праці голови СУА за останні три роки стократно підкреслив важливість Союзу Українок Америки, як єдиної самостійної, аполітичної жіночої організації в США. За нами 70-літня історія, далекоглядність наших попередниць та сповнення багатьох їхніх задумів, що включає безперервне видавання журналу СУА "Наше Життя" — понад 50 років. Союз Українок Америки втішається пошаною українського громадянства, яке підтримує наші акції з великим довір'ям, за що ми безмежно вдячні. Перед нами новий шлях, який весь час перехрещується зі шляхом молодого незалежного України. До організаційної, культурної, зв'язків, суспільної опіки, виховної, стипендійної, мистецько-музейної, пресової та інших ділянок праці слід додати ділянку екології, абстрагуючись від того, що ми живемо да-

леко від Чорнобиля, наслідки тієї чи іншої нуклеарної катастрофи є глобального масштабу та засягають і до Сполучених Штатів Америки. Моє шире спасибі Почесним головам СУА, членам Екзекутиви та Головної Управи, членам комісій, головам Округних Управ, зв'язкової віддалених відділів, редакторам "Нашого Життя", членам редколегії та Конвенційному Комітетові за взяття відповідальності проведення XXIV Конвенції СУА. Моя подяка членству СУА за довір'я та підтримку під час моєї каденції — без вашої участі Головна Управа СУА не могла б здійснити намічених плянів. Дякую за ваше довірення!

У структурі Союзу Українок Америки членка завжди була та далі є найголовнішою особою — чи то у відділі, чи у вільному членстві. Радію вами та сердечно вітатиму нових членок у рядах Союзу Українок Америки. Ідім вперед — у XXI століття!

І, як кажуть в Україні, на все добре!

XXIV КОНВЕНЦІЯ СУА

Доповідь Олени Крандакової — народного депутата України, голови Комітету у справах жінок, материнства і дитинства при Президенті України, виголошена на бенкеті XXIV Конвенції СУА 26 травня 1996 року.

Шановна пані Голово! Шановна Президіє, шановні учасниці зібрання, гості!

Щиро вдячна Вам за запрошення до зустрічі та за теплий прийом.

Маю честь від імені жінок України передати Вам щирі вітання, побажання добра, злагоди, доброго здоров'я та Божої підтримки у всіх починаннях.

Дуже великий простір лежить між нашими домівками. Ми — там на Україні, ви — тут в Америці, але я хочу запевнити Вас, що ми не відчуваємо у наших взаємовідносинах того роз'єднуючого простору.

Ми завжди знаємо, пам'ятаємо, що наші українські люди є в багатьох країнах світу і вони завжди і в біді і в радості зі своєю Батьківщиною.

Як і усяка країна, яка, скинувши з себе шкарлупу старого, зацементілого, з часом буття, починає розбудову світлого, самостійного, наша Україна зазнає не найкращі випробування. Це випробування на вірність ідеї, стійкість проти спокуси "старшого брата", збереження вірності кореням походження. Історія знала безліч наруг і воєн, з яких Україна виходила знекровленою, але не перебореною. Як птах Фенікс з попелу.

Українців весь світ знає як людей, які ніколи не розчиняться у загалі іншої цивілізації, які завжди знайдуть у собі силу і вміння, пристосувавшись до найнеймовірніших умов, вистояти і відстояти собі достойне місце у житті.

Ось і зараз, переборюючи найскладніші і найезуїтійші спроби схити нашу державу із шляху до самостійного існування, наша Україна входить до Європейської спільноти як достойна європейська країна.

Але перехід до суспільства, що будується на правах людини, демократії та ринкової економіки, виявився в Україні, як і в інших країнах колишнього Союзу, складнішим, ніж очікувалося.

Прогрес у реконструкції держави стримується такими явищами як розрив економічних зв'язків, великий зовнішній борг, дуже обмежена участь у міжнародному поділі праці, неконкурентоспроможна продукція промисловости, забруднення навколишнього середовища, слабка соціальна і технічна інфраструктура.

Своєрідність і неповторність сучасного стану докорінної перебудови країн колишньої радянської орієнтації, відсутність аналогічних ситуацій до цього часу невідворотно ускладнювали процес еволюційного розвитку в напрямі до загальнолюдських цінностей, супроводжувались помилками та відступами у прогресивному поступі, що найболючіше відбивалось на головному суб'єкті цих революційних перетворень — населенні.

Серед постраждалих груп населення опинились найбільш "слабкі" його ланки — жінки та діти. Становище жінок у сучасних суспільствах визначається їх актуальністю у трьох сферах, через які жіноча праця створила те, що називається "цивілізованим суспільством".

По-перше, майже у всіх суспільствах жінка відповідає за формування світогляду дитини, її народження і виховання, а також часто зовсім непомітно, але її можна назвати цементуючою суспільства — це її роль в особистому та сімейному житті.

Друга сфера стосується явної, або прихованої економічної ролі жінки, яка сьогодні утримує себе та своїх дітей в умовах глибокої соціально-економічної кризи.

Третя сфера — це сфера громадсько-політична. Жінки, які беруть участь у громадській роботі, становлять майже дві третини всіх осіб, зайнятих на цій роботі.

Попри всі розбіжності, дослідження проблеми ролі жінок у сучасних суспільствах — політологи, соціологи, економісти та демографи особливий акцент роблять на становищі жінки, обумовлюють перспективи розвитку від того, наскільки вільно вона зможе скористатись наданими їй умовами щодо участі у суспільно-політичному житті, наскільки забезпечені її права у сфері освіти, науки і культури, наскільки рівноправна вона на ринку праці, наскільки враховується її голос у питаннях планування сім'ї, як забезпечується охорона її здоров'я і материнства. Важливість цих проблем для України незаперечна, адже жінки становлять більшість її населення — майже 54 відсотки. Зміни, що відбуваються останніми роками в країнах колишнього СРСР — нині суверен-

*Народний депутат України Олена Крандакова.
Ukrainian Deputy Olena Krandakova.*

них державах — і, зокрема, в Україні, дали поштовх прояву нових тенденцій у становищі жінок у суспільстві.

Можна констатувати, що в нашій державі, попри всі складнощі саме для жінок, все ж помітно зростає їх суспільна активність. Це, зокрема, проявилось у формуванні числених жіночих організацій, появі жінок-лідерів у підприємстві. Цьому сприяє прагнення нашої держави гідно увійти у світове співтовариство, а тобто сповідувати ті цінності, які утвердилися у житті провідних держав світу.

Україна підписала та ратифікувала міжнародні акти, спрямовані на ліквідацію дискримінації щодо жінок. Це створило таке правове поле, яке не дозволяє діяти за старими схемами, вимагає реального забезпечення продекларованих у нині чинній конституції України гарантій, виконання всіх прав, зафіксованих у міжнародних правових документах у сфері прав людини. У нашій країні рівноправ'я жінок з чоловіками, що проголошувалось, як виявилось, було дуже умовним, як і загальнонародна власність. На практиці ж воно проявлялось практично лише у сфері освіти (до якої, до речі, жінки проявляють більшу схильність) і забезпечення безплатної медичної допомоги. Були відсутні, як виявилось, тоді і сьогодні також реальні практичні механізми здійснення цього рівноправ'я. Пересічна жінка, навіть з вищою освітою, пригнана подвійним навантаженням на виробництві та вдома, часто не мала можливості підвищити свою кваліфікацію, отримати другу спеціальність, захистити дисертацію та отримати науковий ступінь — тобто зробити додаткові кроки, щоб претендувати на професійний зріст просування по роботі. Адже відомо, що вищі посади — це трамплін для інтенсивної кар'єри, в тому числі і політичній, і ці трампліни вже давно знаходяться у монополії чоловіків.

Різно скоротилося представництво жінок в органах влади, особливо тих, що обираються. Впродовж ряду десятиріч був стабільним процент жінок-депутатів у державних органах влади. Він коливався біля 50-ти відсотків у місцевих радах народних депутатів і був трохи більший за одну третину у Верховній Раді України. Однак, як показала практика виборів, в умовах демократії високий ступінь участі в суспільному і політичному житті держави створювався штучно, і сьогодні в парламент України обрано лише 18 представниць жіночої статі.

Не дивлячись на те, що серед зайнятого населення відзначається перевищення рівня освіти жінок над рівнем освіти чоловіків — серед фахівців з вищою та середньою спеціальною освітою жінки складають 61 відсоток — великим дисонансом на фоні виключно високої їх зайнятості у народному господарстві виступає мале їх залучення на керівні посади.

Тільки 5 відсотків жінок стають керівниками в той час, як серед чоловіків — майже кожен другий фахівець з аналогічним рівнем, причому, перший збір у висуненні жінок на керівну роботу відбувається на рівні підприємства та первинного трудового колективу. Таким чином, юридична рівність є лише першим кроком до фактичної рівності, але недостатній фактор її забезпечення.

Причинами менш активної та плідної участі жінок у суспільному житті, на мій погляд, є наслідки довгочасного затворництва, історично більш пізніше включення жінок у суспільне виробництво, звідси менший соціальний та політичний досвід, недооцінка суспільством функції материнства, яка до нашого часу вважається особистою справою, несправедливий та нераціональний розподіл домашньої праці, до покращення умов якої суспільство ще не скоро буде готове, стереотипно-негативна думка навколо громадсько-політичної діяльності жінок та інше.

Звичайно, роля жінки у суспільстві, її вплив на прийняття і реалізацію рішень визначається не тільки участю в діяльності представницьких органів влади, державних структур, а й роботою громадських — неурядових організацій. Варто наголосити, що їх поява — підсумок соціально-політичних перетворень останніх років. Тривалий час, крім членства у компартії, жінки мали змогу проявити свою громадську активність хіба що в роботі жіночих Рад. Щоправда, вони у багатьох випадках обмежували свою увагу суто побутовими проблемами, хоч це і мало для жінок велике значення. Спроба певним чином реалізувати діяльність цих утворень в часи перебудови запровадити чітку виконавчу вертикаль (від Жіночої Ради в трудовому колективі до Комітету радянських жінок) не тільки не знайшли широкої підтримки в колишніх радянських республіках, крім Російської Федерації, де до цього часу діє чітка мережа жіночих комітетів, а викликала навіть спротив. Він проявився у появі ряду альтернативних жіночим радам об'єднань. Їх члени виступали за розширення сфери діяльності, можливість реально впливати на перебіг соціально-політичних процесів.

Жінки пішли далі, ініціюючи створення інших громадських утворень. Серед них — "Спілка жінок України", "Союз українок", "Жіноча громада", "Товариство імені Олени Теліги" та інші, на сьогоднішній день — біля 40 організацій. Попри відмінності в їх програмних цілях, організаційних засадах, формах і методах роботи, вони прагнуть сприяти зростанню ролі жінок в житті незалежної України. Враховуючи, що після виборів, що відбулися у 1994 році, до парламенту прийшло 18 жінок, треба посилити роботу у масах, ширше висувати у громадській та політичній роботі жінок-лідерів, вивести жінок на рівень прийняття рішень, дозволити їм впливати на формування державної політики. Нам необхідно довести, що активне включення жінок в громадсько-політичне життя не випадковість, а веління часу, тенденція, що має місце у країнах всього світу.

Приймаючи до уваги рішення багатьох конференцій, що проведені у провідних жіночих громадських організаціях треба уявити, що допрацьовуючи закон "Про вибори" ми маємо додати до нього вимогу щодо включення можливості висувати кандидатів в депутати від жіночих громадських об'єднань, тому що жіночих партій у нашій державі немає. Також нам треба використовувати змогу висувати жінок кандидатів від партій усіх спрямувань, щоб досягти змоги після обрання створити у парламенті жіночу фракцію, яка б дозволила нам використовувати високу парламентську трибуну для привертання уваги до проблем, які турбують жінок, відстоювати свою точку зору по принципових питаннях, які зачіпають інтереси суспільства і держави.

Ми отримали б змогу доносити наші проблеми

до президента, кабінету міністрів, високих посадових осіб. Присутність у парламенті жіночої фракції не дозволила б приймати закони, виконання яких може призвести до дискримінації жінок.

Демократія у країні є повною, коли в ній беруть участь і чоловіки і жінки і діти. Чоловіки за багатьох років існування нашої України узурпували демократію, але зараз їм треба зрозуміти, що за підрахунками соціологів інтереси тієї чи іншої соціальної групи населення можуть бути належно враховані лише якщо їх представники становитимуть не менш як 30 відсотків загальної чисельності осіб, що мають приймати таке рішення. Але квоти — це лише засіб для злучення жінок до формування та здійснення державної політики. Необхідно, щоб самі жінки були підготовлені до такої роботи, відчували потребу своєї активної участі у політичному та соціальному житті країни.

Нарешті, одним з початкових кроків до більш повної демократизації суспільства стало створення при президенті України Комітету з питань жінок, материнства та дитинства. Комітет складається з керівників управлінь, які поділяються за напрямками. Це управління з питань охорони здоров'я жінок, матерів і дітей, управління з організаційних питань та регіональної політики, управління планування та розвитку сім'ї, управління демографічної політики та стратегічних досліджень, управління правових гарантій для жінок і молоді, управління міжнародного права та міжнародних зв'язків, управління з питань освіти, науки, культури та духовності.

Вертикальним зв'язком з регіонами є Координаційна рада, яка включає керівників відділів комітету в областях України, містах Севастополі та Києві, Автономній Республіці Крим. Регіональні відділи комітету створюються в складі адміністрацій президента на рівні регіонів за рахунок реорганізації діючих. Координаційна рада збирається раз на місяць для вивчення питань, які відділи Комітету не можуть вирішити самостійно. Якщо питання не вирішуються Координаційною Радою і мають загальнодержавний характер, вимагають опрацювання фахівцями за направленням та серед громадських організацій, збирається розширена Колегія Комітету. Вона складається з членів Комітету, представників-координаторів від міністерств, відомств, провідних науковців та керівників громадських організацій, що створені для вирішення питань жінок, материнства і дитинства. Така колегія збирається раз на три місяці. У разі термінової потреби скликання фахівців для вирішення суто фахового питання, скликається мала колегія, у склад якої входять члени Комітету, працівники міністерств та відомств, Комітетів, інститутів та громадських організацій за направленням проблеми.

Рішення, які випрацьовуються на засіданнях роз-

ширеної та малою колегії є дорадчим і в опрацьованому вигляді лягають на стіл до Президента. Президент приймає рішення. Для посилення ролі діяльності Комітету у суспільстві, для відкритості його діяльності, для широких кіл при Комітеті діє прес-клуб, в який входять студія на телебаченні, кореспонденти радіо та телебачення. Для зв'язку з відродженням виховної ролі сім'ї в суспільстві, та говорячи про відродження духовності, як головної ідеології побудови згуртованого суспільства провадиться робота по створенню міжконфесійної групи. З огляду розбрату на духовній ниві, ми маємо сказати, що в питаннях сім'ї, її здоров'я та єдності в питаннях виховання дітей, в питаннях поєднання на користь самостійній, демократичній державі мають об'єднатись віруючі всіх конфесій. Бо для цих всіх людей Україна — то Батьківщина.

Дуже важливим питанням відбудови майбутнього нашої держави є стан демографії. Протягом останнього десятиріччя Україна переживає найглибшу демографічну кризу за всю свою історію. Вперше в умовах мирного часу чотири роки підряд чисельність померлих перевищує чисельність народжених, вперше шість років підряд спостерігається неухильне зростання смертності і відповідно зниження середньої тривалості життя.

У 1994 році смертність перевищувала народжуваність на 242,2 тисячі осіб, у 1995 році цей показник наблизився до 300 тисяч. Це значить, що щороку зникає населення такого міста, як Рівне.

Така ситуація стала закономірним наслідком катастрофічного падіння життєвого рівня населення, різкого зростання психо-емоційних перевантажень, занепаду системи охорони здоров'я з одного боку і довготривалого збереження народжуваності на рівні, що не забезпечує навіть просте відтворення населення — з другого, а також широкомасштабного забруднення навколишнього середовища в регіонах з найбільшою густотою населення.

Здоров'я матерів є одним з вирішальних факторів, які визначають рівень здоров'я жінок дитородного віку, формується на протязі всього попереднього періоду життя і особливо в підлітковий період.

Аналіза здоров'я дівчат-підлітків показала, що серед цієї групи населення зростає частота серцево-судинних захворювань, анемій, захворювань нирок і статевих органів. Щорічно в репродуктивний вік (15 років) вступає 13-14 тисяч дівчаток з тяжкою соматичною патологією, які потім під час вагітності і пологів формують групи високого ризику материнської і перинатальної смертності.

В останні роки спостерігається стійка тенденція до погіршення здоров'я жінок, що обумовлено передусім надмірною зайнятістю їх у суспільному виробництві, використанням на роботах з незадовільними, шкідливими умовами праці, відсутністю належного

соціального захисту.

З року в рік зростає рівень екстрагенітальної патології у вагітних жінок, тільки кількість анемій за останні 15 років зросла у 8 разів. З дітей, що померли у перинатальному періоді за останні 2 роки — 45 відсотків — недоношені, 51 відсоток дітей, що померли у ранньому неонатальному періоді теж недоношені. Таким чином погіршення показників відтворення населення іде на фоні зниження рівня здоров'я вагітних жінок.

Про це свідчить і аналіза показників материнської смертності, яка після значного зниження в 1991 році, починаючи з 1992 року знов набула тенденції до зростання.

Так, з 29,8 осіб на 100 тисяч народжених живими у 1991 році вона зросла до 31,2 осіб у 1994 році. В структурі причин материнської смертності за даними 1994 року екстрагенітальна патологія посідає перше місце і є причиною смерті у 29,6 відсотках випадків, друге місце займають кістози (13,1 відсотка), третє — сепсис (10,3 відсотка), четверте — кровотечі (10 відсотків). Зниження рівня здоров'я вагітних жінок призводить і до збільшення патологічних ускладнень пологів. З 58,3 відсотка у 1990 році до 65,4 відсотка у 1994 році.

Ускладнена економічна ситуація в країні, що негативно підсилюється чорнобильським фактором, посилює генетичний тягар. З 1000 новонароджених — 35 народжується з вродженими вадами розвитку або спадковою патологією.

На протязі 1994 року завдяки вродженим вадам загинуло біля 3000 дітей (включаючи мертвонароджених) та більше 25 тисяч поповнили ряди дітей-інвалідів.

На медичному обліку 319 тисяч дітей з психоневрологічними захворюваннями, 27 тисяч дітей мають дитячий церебральний параліч, більше 40 тисяч дітей страждають від вроджених вад серцево-судинної системи. Оскільки спадкові відмінності передаються нащадкам, кожне наступне покоління отримує схильність до тих хвороб, які є у їх батьків плюс нові зміни, викликані подальшим пошкодженням генетичного апарату вкрай несприятливими умовами життя.

Така ситуація при її продовженні на протязі зміни 1-2 поколінь призведе до того, що основна частина населення України молодшого віку складатиметься із психічно та фізично неповноцінних людей.

Наростає динаміка збільшення контингенту дітей, які перебувають в особливих складних умовах. Так, на початок 1995 року в Україні проживає 67,5 тисячі дітей-сиріт і дітей, які залишились без піклування батьків, у віці до 18 років, 115,2 тисячі дітей-інвалідів у віці до 16 років, які одержують соціальні пенсії. Більше ніж 600 тисяч дітей проживає на радіаційно забруднених територіях.

Контингент дітей-сиріт і дітей, які залишилися без піклування батьків, особливо хворих, щорічно збільшується. Лише у 1994 році без піклування батьків залишилося 14,0 тисяч дітей (9,9 тисячі — у 1990 р., 12,3 тисячі — у 1991 році, 12,3 тисячі — у 1992 році, 13,3 тисячі — у 1993 році). З контингенту дітей, які щороку залишаються без піклування батьків, більше 10 тисяч усиновлюється та береться під опіку, а решта переходить на державне утримання. В Україні функціонує 832 інтернатні заклади різних типів, в яких виховується понад 160 тисяч дітей, з них 48,4 тисячі дітей-сиріт і дітей, які залишилися без піклування батьків. На 1 січня 1995 року у системі освіти виховується дітей-сиріт і дітей, які залишилися без піклування батьків: у 37 дитячих будинках — 3,0 тисячі чоловік, у 693 школах-інтернатах — 30,1 тисяча чоловік, у тому числі у 36 загальноосвітніх школах-інтернатах для дітей-сиріт і дітей, які залишилися без піклування батьків, — 7,7 тисячі чоловік, у 11 спеціальних школах-інтернатах для розумово-відсталіх дітей-сиріт — 1,6 тисячі чоловік. У професійних навчально-виховних закладах — 5,2 тисячі чоловік, у вищих навчальних закладах всіх рівнів акредитації — 2,6 тисячі чоловік. У закладах системи охорони здоров'я — 43 будинки дитини, в яких виховується 1,4 тисячі чоловік, у 61 дитячому будинку-інтернаті системи соціального захисту населення — 2 тисячі чоловік. Набуває розвитку мережа дитячих будинків сімейного типу. На 1 січня 1995 року у 74 таких будинках на вихованні перебувало 572 дитини-сироти.

Пріоритетною формою влаштування дітей, які залишилися без піклування батьків, є опіка (піклування), усиновлення. Станом на 1 січня 1995 року під опікою і піклуванням у сім'ях громадян перебуває 43,6 тисячі дітей, усиновлено — 59,6 тисячі дітей.

Значно загострилася в останні роки проблема соціального сирітства. Серед вихованців навчально-виховних закладів лише до 10 відсотків не мають батьків, від 90 відсотків батьки з різних причин відмовилися від дітей або позбавлені батьківських прав.

Близько одного відсотка новонароджених стають "соціальними сиротами" вже у перші години життя внаслідок відмови від них матерів у пологових будинках. Основною причиною відмови від дітей і передачі їх на виховання у будинок дитини є соціальна неспроможність батьків: відсутність у них умов для утримання і виховання дітей, тюремне ув'язнення матері, а також захворюваність дитини.

Для поліпшення становища дітей-сиріт і дітей, які залишилися без піклування батьків, на державному рівні вживаються відповідні заходи, але нестабільність соціально-економічного життя у державі, великі фінансові труднощі погіршують життєдіяльність інтернатних закладів. У 1994 році темпи будівництва закладів для дітей-сиріт були незадовільні.

Непоодинокі випадки, коли на харчування дітей кошти виділялись не повністю, не поновлюються меблі, виникають труднощі із придбанням одягу і взуття.

Сьогодні в Україні кожна друга дитина народжується із значними функціональними порушеннями. Захворюваність серед дітей збільшилася на 19 відсотків. Значно зросла кількість дітей з психічними розладами, хворобами нервової системи і органів чуття, з вродженими аномаліями. Понад 80 відсотків вихованців інтернатних закладів перебуває на диспансерному обліку. Спостерігається зростання дитячої інвалідності: лише у 1994 році кількість дітей-інвалідів збільшилася на 19 тисяч. З 121 тис. дітей-інвалідів тільки кожен третій виховується в інтернатному закладі. Близько 9 тисяч дітей з психофізичними вадами навчається у загальноосвітніх школах, не отримуючи комплексної корекції і соціально-реабілітаційної допомоги. Простежується тенденція до хронізації специфічних захворювань бронхолегеневої системи (6 мільйонів чоловік), алергічних, ендокринних (313,5 тис. чоловік), гематологічних (264,2 тис. чол.), онкологічних (28,9 тис. чол.) захворювань, які нерідко призводять до інвалідності чи аномалій у розвитку.

В умовах соціально-економічної кризи проблеми дитинства досягли крайньої межі загострення. Через нестачу коштів повністю припинено закупівлю засобів корекції, зокрема, звукопідсилюючої апаратури, індивідуальних слухових апаратів для глухих і слабочуючих, спеціального обладнання, паперу й зошитів для сліпих і слабозорих, ортопедичних засобів для дітей, хворих на церебральний параліч, медичного обладнання, значної кількості медикаментів, твердого і м'якого інвентаря, не постійно покриваються витрати на харчування дітей відповідно до натуральних норм.

Зокрема, у 92 спеціальних дошкільних закладах і школах-інтернатах виховується 10,6 тисячі глухих і слабочуючих дітей-інвалідів, близько 2 тисячі їх навчається у професійних і вищих навчальних закладах. Значно збільшилася кількість таких дітей внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС. Майже всі вони потребують індивідуального бінаурального (на обидва вуха) слухопротезування, а класи, навчальні кабінети мають бути укомплектовані звукопідсилюючою апаратурою колективного користування, слуховими тренажерами-підсилювачами.

Потреба навчально-виховних закладів у звукопідсилюючій апаратурі колективного користування нині становить у кількості 1,5 тисячі комплектів, 800 слухових тренажерів-підсилювачів та 15 тис. індивідуальних слухових апаратів.

Майже 800 сліпих дітей, що навчаються у спеціальних школах-інтернатах, не мають спеціального паперу для письма шрифтом Брайля; у 24 школах

для слабозорих дітей (3,8 тисячі дітей) відсутнє спеціальне обладнання для корекції зору.

Аналогічний стан з корекційним обладнанням у навчально-виховних закладах для дітей з важкими порушеннями мови, з наслідками поліомієліту і церебральними паралічами.

Причиною такого стану є, насамперед, відсутність коштів, а також відсутність в Україні виробництва паперу, більшості найменувань обладнання, засобів індивідуальної корекції.

Щорічне забезпечення шкіл-інтернатів різних типів спеціальними оновленими україномовними підручниками становить лише 8-10 відсотків.

Беручи до уваги стан питань з охорони здоров'я жінок і дітей, соціального захисту цих верств населення мені хотілося б запропонувати вам всім співпрацю з питань допомоги у вирішенні цих проблем з нашим Комітетом як з єдиною державною організацією, яка є в змозі гарантувати доходження тієї допомоги цільово до місця призначення і координувати розподіл її для найвразливіших верств населення.

Щодо впровадження у життя п'ятої платформи дій 4-ої Всесвітньої Конференції жінок під егідою ООН в Пекіні по покращенню становища жінок, то в Україні готується проведення Всеукраїнської конференції жінок у 20-их числах червня.

Напрацьовано проект концепції щодо покращення становища жінок в Україні на основі Пекінської платформи дій.

З огляду слухань у Верховній Раді щодо виконання Конвенції ООН "Про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок" можу підтвердити, що

юридично в Україні немає дискримінації жінок. Що стосується фактично існуючої дискримінації, то проект концепції вказує шляхи вирішення цих питань практично. Але, хочу запевнити, що це вирішується не так швидко, як хотілося б. Країни, що налічують 200-300 років конституційної розбудови мають не тільки фактичну, але й юридично закріплену дискримінацію жінок. У нас же найбільш дискримінуючим фактором перебудови є соціально-економічні складнощі перехідного періоду, котрі паралізують всі механізми реалізації та становища ролі жінки в суспільстві.

На зламі 2-го тисячоліття, на п'ятому році розбудови нашої держави українська жінка пробуджується із летаргічного сну, будучи признаною банальним квотуванням та пустопорожніми деклараціями. Позаду у неї славні приклади сподвижництва княгині Ольги, Роксолляни, Гальшки-Гулевичівної та Лесі Українки, а попереду — відкриті можливості зреалізувати і себе подібним чином. Вірю, що так воно і станеться, оскільки на довгому і складному шляху становлення української нації, українська жінка була чи не найбільш патріотичним началом усієї спільноти і колись і тепер, і на Україні і за її межами. Зокрема, діяльність СУ Америки — яскравий приклад цьому. Тому, ще раз вітаючи достійне зібрання, зичу плідної роботи вашому форумові і досягнення найголовнішої мети — піднесення ролі жінки в суспільстві, становлення жінки-українки та Української держави, що, як я переконана, відбудеться у взаємному зв'язку та гармонії.

Дякую за увагу.

Вид на залю.

Members of the audience listen attentively.

НОВОВИБРАНА ЕКЗЕКУТИВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ.

Left to right: UNWLA President Anna Krawczuk, Olga Trytyak, Martha Bohachevsky-Chomiak, Jaroslawa Rubel, Lidia Ficalowych, Nadia Tsviakh, Maria Pazuniak, Marta Jarosewycz.

Зліва: Голова СУА Анна Кравчук, Ольга Тритяк, Марта Богачевська-Хом'як, Ярослава Рубель, Лідія Фіцалович, Надія Цвях, Марія Пазуняк, Марта Яросевич.

Left to right: Lidia Bilowchtchuk, Lidia Czernyk, Oxana Farion, Taissa Turiansky, Lydia Bilous, Barbara Bachynsky, Iryna Kurowycykj, Sophia Hewryk.

Зліва: Люба Більовщук, Лідія Черник, Оксана Фаріон, Таїсса Турянська, Лідія Білоус, Варка Бачинська, Ірина Куровицька, Софія Геврик.

Контрольна Комісія: Голова Іванна Ратич (відсутня на фотографії); членки (справа): Рома Шуган, Іванна Ганкевич, заступниці: Надія Савчук, Лідія Колодчин.

Auditing Committee (left to right): Members Roma Shuhan and Iwanna Hankewych; Alternates Nadia Sawczuk and Lidia Kolodchin. Not pictured is Auditing Committee Chair Ivanna Ratych.

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС ІМ. ЛЕСІ І ПЕТРА КОВАЛЕВИХ

Цьогорічне журі нагород Ковалевих — проф. Юрій Луцький, проф. Іван Фізер та д-р Лариса Онишкевич — визнали Тамару Гундурову з Києва та Марію Савчин-Пискір з Мілвокі лавреатами премії за 1995 рік. Рішення оприлюднено на Конвенції Союзу Українок Америки, яка відбулася у Філядельфії 24—27 травня 1996 року.

Тамара Гундунова, яка одержить премію на окремому зібранні в Нью-Йорку восени, коли приїде до США, відзначена за працю: "Ранній український модернізм. Дискурсивна практика (Постмодерністська інтерпретація)".

Журі ствердило: "Дослідження Тамари Гундурової про ранній український романтизм є постмодерністською інтерпретацією в українській літературній критиці. Обізнана з найновішою європейською критикою, Гундунова трактує свій предмет зовсім повному. Її мова, аж надто пересичена модною термінологією, заховує гострий критицизм і вносить щось зовсім нове в нашу критику, особливо про "Зів'яле листя" та про Лесю Українку".

Праця Тамари Гундурової — перше серйозне академічне дослідження українського модернізму з позиції "трансмодерности". Воно об'єктивне, всебічне і сьогодні надто актуальне, доказуючи, що український неоромантизм, імпресіонізм, символізм, а навіть до деякої міри натуралізм, позитивно виникали і формувались під впливом західного модернізму і декадентства.

Хоч український модернізм не відзначався чітким розмежуванням своїх шкіл і течій, як це було на Заході, зате він, як і західній, зформулював нову літературну парадигму, в якій констатувалася сама філософія новизни, сучасного, суб'єктивного.

Тамара Гундунова, як ніхто досі, широко і глибоко вивчила сучасні теоретичні і методологічні підходи до літературного тексту (структуалізм, семіотику, деконструктивізм, фемінізм, постмодернізм) і через спектр цих підходів прочитала літературу українського "модерністського дискурсу, себто творчість "молодомузівців", Винниченка, Франка, Лесі Українки.

Всупереч і західнім, і українським (радянським і деяким неарадянським) дослідникам української літератури кінця минулого і початку цього століття, Тамара Гундунова доводить, що ця література, коли до неї підійти зі становища "постмодерної гетерогенної моделі" чи "трансмодерности", є явищем загальноєвропейського типу".

Марія Савчин-Пискір, довголітня голова 51-го Відділу СУА в Мілвокі, відзначена за цінні і досі

унікальні особисті спомини про свою десятилітню боротьбу в рядах УПА. З огляду на долю учілілих членів УПА, дарма що вони були в'язнями-закладниками, спомини і особу автора оприлюднено щойно тепер. Спомини вийшли як 28 том в серії Літопису УПА. Це один із перших томів, друкованих в Україні. Участь Марії Пискір на бенкеті СУА та особисте прийняття нагороди — це один із найбільш зворушливих моментів Конвенції.

Автор, вживаючи свою підпільну кличку Марічка, так пише про свою книжку: "Для кращого розуміння жінки я описала не тільки її функції, але намагалась подати взагалі її світ, навіть особисте життя. Показати, як важко було поєднати ролі жінки-революціонерки-дружини-матері. Як часто ті світи зударялись і як вона ладнала з тим. Також я старалась показати жінку того часу поза підпіллям, зі "світу", яка давала нам велику поміч. Писала все це з надією, що своїми споминами я допоможу історикові відобразити нашу боротьбу у правдивому світлі, а то вона так вже "захляпана" брехнею і вигадками колишніх окупантів, що треба буде багато праці, заки її відчистити.

Хоч жінки не творили окремої організації в рамках підпільної боротьби, однак певні ділянки (Червоний Хрест) належали до них. Їхня участь у цій боротьбі була багатогранна і, мабуть, найчисленніша протягом всієї нашої історії. Десять років — це довгий час змагань, тож не можна так кривдити історії, щоб їх, ті роки, промовчати. Особливо мало написано про жінку того часу".

Члени журі були однозгідні, що "Спогади Марічки подають не тільки багато подробиць з підпільного побуту УПА, але також силуетки людей і аналізу проблем того часу. Розповідь цікава, а головна вартість твору — документальність. Пригоди Марічки можуть стати сценарієм доброго фільму".

Леся та Петро Коваліви жили у Швейцарії. З нагоди 50-ліття подружжя у 1967 р., вони зложили в банку облігації на суму 50,000 шв. франків для створення Науково-Літературного Фонду їх імені. Головна ціль Фонду — сприяння поглибленню вивчення історичних та літературних праць з тематикою, пов'язаною з Україною. Адміністрацію Фонду вони передали Союзові Українок Америки, бо вважали, що це чесна, не розполітикована та непідкупна організація.

На щорічне виділення нагород призначено відсотки з Фонду. Серед лавреатів літературних премій Фонду Л. і П. Ковалевих в минулих роках, між іншими, були Платоніда Щуровська-Росіневич, Юрій Тис, Іван Смолій, Леонід Плющ, Наталя Ливицька-Холодна.

ДИПЛОМАТ НАТАЛКА ЗАРУДНА

Дипломатичний корпус України у Сполучених Штатах поповнився наприкінці квітня цього року, коли сюди прибула Наталка Зарудна. Її посада — радник посольства у справах преси.

Міністер закордонних справ України Геннадій Удовенко любить доводити, що політика його відомства багатовекторна: налагоджує і підтримує зв'язки з різними політичними системами й регіонами. В такому контексті Наталка Зарудна — багатовекторний професіонал міністерства. Вона вміло впорується з інформацією, що включає ряд справ — від нюансів торговельних стосунків України з Аргентиною чи Індонезією до найновіших українсько-румунських переговорів у справі старого пакту Ріббентропа—Молотова, до зросту шкіл з українською мовою навчання. Сама дає відповіді на запитання журналістів, або знає, хто найкращий спеціаліст даного питання. А в товариській розмові вона процитує уривок з поезії, висловить цікаву думку з галузі мистецтва, прокоментує нове явище у популярній культурі Америки і поділиться досвідом мами і дружини.

Я вперше зустрів Зарудну десь два роки тому, коли почав приходити на щотижневі брифінги Міністерства закордонних справ (МЗС), які вона вела, і з першого разу помітив, що це не звичайний функціонер, який відпрацьовує свої дев'ять годин денно, так і видно було, що робота її цікавить і вона зацікавлена у проблемах журналістів, з якими спілкується. Навіть тих примхливих і ніби безпорадних, яких не бракує серед журналістської братії. Тоді вона була завідуючою відділом управління інформації — другою особою у пресовому конусі МЗС. Першою був Юрій Сергеев, начальник відділу інформації, який звичайно веде брифінги, а в його відсутності — Зарудна, при чому їй доводилось виконувати обов'язки начальника іноді по чотири-п'ять місяців. У травні минулого року вона була у вирі візити президента Клінтона до Києва (він прибув з трьома сотнями кореспондентів!). А коли Президент Кучма відвідував Вашингтон у лютому цього року, Зарудна працювала в американській столиці ще за тиждень до його прибуття. Тепер вона тут на постійній роботі.

Наталка Зарудна "народилась" як дипломат вже коли України мала справжнє Міністерство закордонних справ — 1991 року. Але її життєвий досвід — не специфічні дипломатичні студії — підготували її до праці в дипломатичному корпусі. До незалежності

*Наталія Зарудна під час брифінгу в Міністерстві закордонних справ України. Фото Василя Артюшенка.
Natalia Zarudna during a briefing at the Ministry of Foreign Affairs. Photo by Vasyl Artushenko.*

України, в Українській РСР — членові-основоположникові Організації Об'єднаних Націй, — "вистачало" 60 дипломатів, а ще кілька десятків його "випускників" працювали у всесоюзному відомстві. В той час в Україні діяв факультет міжнародних відносин — міністер Удовенко закінчив його, але мені казали, що чимало із щасливців, які туди попадали, після одержання диплому не могли розраховувати на місце у МЗС чи іншому міністерстві з іноземними зв'язками. А жінки і поготів. Тоді будинок на Печерську, який радше нагадує порядний міський клуб, цілком влаштував символічне міністерство і його співробітників. Нині основна частина міністерства розташована у колишньому ЦК комсомолу на Михайлівській площі, а коли ми розмовляли з Зарудною в її офісі кілька місяців тому, в міністерстві працювало майже 600 осіб, а яких 400 — у дипломатичних місіях за кордоном.

Професійний трейнінг майбутнього радника посольства України в Америці почався у дещо незвичному місці: на факультеті романо-германської філології Київського університету. "Міжнародні відносини, — згадує Зарудна, — були достатньо закритою для жінок сферою і навіть не набирали жінок на

факультет міжнародних відносин. Закінчивши філологію, вона "захоплювалася науковою працею, а потім зрозуміла, що та моя робота буде цікава для дуже вузького кола; мені подобалось щось більш практичного і хотілося побачити світ".

У 1970-их роках можливість "побачити світ" давав Інтурист. Випускниця Наталка Зарудна знала мови: "Я починала свою кар'єру як перекладач Інтуриста", розповідає вона. Професія перекладача Інтуриста, а згодом дипломата, дала їй можливість досі відвідати понад 50 країн світу, послуговуючись п'ятьма мовами на робочому рівні (українською, російською, англійською, еспанською й румунською); декількома читає (серед них італійською й польською), і швидко вивчає бодай кілька фраз цілої низки інших мов, з якими їй доводиться зустрічатись. Взагалі, коли мова про мову, Наталка Зарудна — "марксист": вона знає і шанує цитату з Карла Маркса: "Людина стільки разів людина, скільки мов вона знає". В тому пляні вона вважає, "що кожний раз, коли ти вивчаєш мову, ти вивчаєш культуру цього народу, ти намагаєшся зрозуміти його психологію, ти більш толерантно починаєш ставитись до нього".

Ще вона переконана, що знання рідної мови іншої людини є своєрідним ключиком, який відкриває серце тієї людини. Для цього вона наводить такий приклад: свого часу вона їздила до Мехіко як перекладач для групи латвійців. Тут для Зарудної цілком вистачало знання еспанської й російської мов, але спілкуючись щодня з латвійцями, вона почала користуватись кількома латвійськими фразами. Два роки пізніше, коли вона була в Ризі, її туристи з'їхалися з різних кінців Латвії, щоб привітати і погостити її. Ключик відкрив серця. Таким чином вона послугоувалася, коли подорожувала по різних містах колишнього Союзу. "Навіть декілька слів, сказаних рідною мовою... міняють ставлення людей до вас".

І ще трейнінг майбутнього дипломата на роботі перекладача був у Зарудної, коли її призначали до груп відвідувачів, яким надавалась особлива увага, групам VIP. Так, вона згадує, як зустріла кінець детанту з групою американських журналістів. Вона працювала з ними саме тоді, коли СРСР ввів свої війська в Афганістан. "Я бачила, що вони сприйняли це як щось небажане, що цього не може бути, вони не хотіли повірити в це. В той же час вони дуже добре і правильно передбачили наслідки, казали, що це кінець розрядки". (Кінець детанту-розрядки мав і прямий вплив на американсько-українські стосунки. Одним із проявів американського обурення на СРСР з приводу афганської авантюри було рішення не відкривати у Києві консульству США, хоч підготовча група дипломатів для цього вже працювала в українській столиці декілька місяців).

Як перекладач Зарудна зустрічалася з багатьма визначними людьми. Вона перекладала Барбарі Буш, коли президент Буш відвідував Київ у серпні 1991 року і була у Верховній Раді, коли американський лідер закликав Україну не покидати Союзу. Перекладала канадському прем'єр-міністрові Браєнові Малруні, високим керівникам ООН. Відвідуючи Нікарагуа з хором Верьовки, спілкувалася з дружиною тодішнього президента Самоси і дала інтерв'ю про Україну, яке появилася у головній газеті цієї країни. Газета скористала з нагоди виступів хору для того, щоб розповісти про Україну. І все це — дипломатична робота, хоч і без дипломатичного звання.

Про Україну Зарудна вміє розповідати. Вона народилася у Чернівцях, але багато подорожувала по Україні. "Моє коріння — частково Сумська, частково Миколаївська область... Жила в Херсоні, потім переїхала в Київ, а, до речі, мій тато понад 20 років жив у Львові, так що я їздила і туди", — розповідає вона.

А що можна сказати про Н. Зарудну як маму і дружину? У Зарудних два сини, яким 10 і 13 років. Тепер вони у Вашингтоні, але до того вже побували за кордоном: молодший у Шотландії, а старший у Польщі, Німеччині й Тунісі. "Я вважаю, — каже вона, — що чим раніше вони почнуть дивитися на світ, тим ширше буде в них якесь розуміння проблем".

Щодо теми "жінка й кар'єра", у Н. Зарудної немає ілюзій. "Дуже важко поєднувати і роботу в міністерстві, і родину... через те що у нас дуже оперативне управління: весь час щось трапляється, і субота і кожного дня до ночі, і чергування в нас офіційно є в управлінні", розповідала вона ще працюючи в МЗС. "Якби у нас побут був трохи більш організований, то можна було б легше якось і поєднувати, але все одно діти — вони ж потребують уваги і відчуваєш якусь певну провину кожного разу, коли затримуєшся, щось трапляється і ти приходиш пізно вночі, вони вже лягають спати". При чому вона сама виховувалась "в такій родині, де батько і мати дуже багато працювали і я звикла до відповідальності". Ще школяркою займалася молодшою сестрою, а з 18 років, коли стала студенткою університету, почала жити самостійно, і вона не проти того, щоб давати дітям можливість приймати обдумані самостійні рішення.

Тепер сім'я Зарудних, як і в Києві, разом. У Києві чоловік Наталки Зарудної працював у відділі міжнародних зв'язків Митного комітету. У Вашингтоні він працює у торговельному відділі посольства. Робочі години в посольстві, як і в міністерстві, довгі і у вихідні доводиться виходити на роботу. Треба надіятись, що в Америці, де побут "трохи більш організований", їй буде трошки легше поєднувати роботу й родину.

OUR LIFE

Monthly, published by Ukrainian National Women's League of America

JUNE 1996

Editor: TAMARA STADNYCHENKO

Ukrainian American Veterans

National Commander

DMYTRO BODNARCZUK, Ph.D.

15 Windmill Lane, New City, NY 10956

Tel: (914) 634-2775 - Fax: (914) 634-5370

Senior Vice Commander
STEVEN SZEWCZUK
151 Cypress Drive
Kings Park, NY 11754
(516) 381-7972

Junior Vice Commander
MATHEW KOZIAK
411 South 3rd Avenue
Highland Park, NJ 08904
(908) 247-0728

Finance Officer
MICHAEL WENGRYN, PNC
5 Birchwood Terrace
Clifton, NJ 07012
(201) 472-9237

Adjutant
VASYL LUCHKIW, Ph.D., PNC
48 Windmill Lane
New City, NY 10956
(914) 634-9363

Judge Advocate
MYRON B. KAPUSTIJ, Esq.
38380 Meas Drive
Sterling Heights, MI 48312
(810) 268-9532

Quartermaster
PETER KAPITANEC
4372 Bernice Drive
Warren, MI 48091
(810) 757-4018

Chaplain
MYROSLAW PRYJMA
25438 Haystack Drive
Warren, MI 48091
(810) 755-6855

Historian
VASYL LUCHKIW, Ph.D., PNC
48 Windmill Lane
New City, NY 10956
(914) 634-9363

Welfare Officer
BOHDAN SAMOKYSZYN
2822 Park Drive
Parma, OH 44134
(216) 843-9943

Scholarship Officer
MICHAEL DEMCHUK
1853 Aspenwood Drive
Seven Hills, OH 44131
(216) 842-0802

Immediate Past National Commander
MIROSLAUS MALANIAK, Lt. Col.
73 Mercer Avenue
Buffalo, NY 14214
(716) 837-7855

Service Officer
WASYL LISCYNESKY
5907 Slate Road
Parma, OH 44134
(216) 858-4220

Publications Officer
GEORGE MIZIUK
PO Box 13
Windsor, NJ 08581
(609) 394-4824

Public Relations Officer
HAROLD BOCHONKO
47-43 47th Street
Woodside, NY 11377
(718) 786-7541

May 8, 1996

Ukrainian National Women's
League of America, Inc.
108 Second Avenue
New York, NY 10003

Dear Friends:

It is my great honor to greet the Ukrainian National League of America as you gather for your 24th Convention in Trevese, Pennsylvania.

The Ukrainian American Veterans commend your strong commitment to promoting fellowship among the women and your dedication to peace and good-will among all peoples. Your efforts to improve the quality of life for the Ukrainian people is truly admirable especially in the area of human rights.

My sincere best wishes to all of you for a very enjoyable and productive convention.

Sincerely,

Dmytro Bodnarczuk
National Commander

REMARKS BY ROSALIE POLCHE AT THE LUNCHEON COMMEMORATING
THE 70TH ANNIVERSARY OF THE UNWLA ON SATURDAY,
MAY 25, 1996, AT THE XXIV CONVENTION

Presentation of 70-th Anniversary citations to Branches & Regional Councils. From left: Oksana Farion and Anna Krawczuk. Photo on the right of Branch # 3 of original five Branches that Founded UNWLA Inc.

I am deeply honored to have been asked to talk to you about the picture that is displayed here on the easel.

This picture is of our Founding Pioneer Members of Branch 3, Soyuz Ukrainok. It was then known as the "Women's Aid Society" or "Жіноча Поміч".

The photo was taken on the occasion of their 10th Anniversary in 1935. The President then was Olga Shust. Her son, William Shust, a well know stage and TV personality, is donating this picture to the UNWLA Archives. He is proud of his Ukrainian heritage — and on one occasion when in Kiev, he recited excerpts from Taras Shevchenko and was wildly acclaimed. I would like to add that his sister Mary Pilipshen is also a "Soyuzanka."

My own dear mother, Mary Chuma, is in this picture too. She was my inspiration and made me join as a junior member of Branch 3, along with the other daughters.

Also shown here is Julia Jarema, Paraskevia Sere-diuk, Mary Marusevich, Eva Kobzar, Mary Hawrylowich, and Barbara Gruchowsky — who is now living in a Health Care Center in North Port, Florida. Last November in 1995, Mrs. Gruchowsky celebrated her 100th Birthday. When my husband and I paid her a visit in February of this year, we found her playing Bingo and enjoying it. She kept asking me about "Soyuz Ukrainok" and always recalls the early days. Sad to say, her daughter Stacy is also at the Health Care Center after having suffered a

severe stroke. Stacy too is proud to have served in the UNWLA.

Some of the daughters of these pioneer members of Branch 3 who followed in their mother's footsteps, and later became members of UNWLA Branch 72, are Mary Shust Pilipshen, Anastasia Gruchowsky Brodin, Dorothy Gruchowsky Wylder, Stella Wasylciw Demey, Rosalie Chuma Polche, and also two daughters-in-law, Agnes Jarema and Olga Jarema.

I recall, as President of Branch 72, going to meetings of the New York Regional Council and listening to Natalia Chaplenko, then President of the New York Regional Council, and the mother of our present National President Anna Krawczuk. I did not wholly understand her eloquent Ukrainian language at first, but I kept listening intently and persevered "і навчилася!"

And I certainly know how proud my mother would be today to know that I succeeded in serving and holding an office in the "Головна Управа!"

I am certain that our mothers are watching over us from Heaven above!

Thank you, and again thank you Irena (Kurowycky) for asking me to speak!

NOTE: UNWLA Branch 1 is the only founding Branch that is still functioning — and growing — and is still # 1. Branch 1 received a special award citation at this Luncheon.

THE KOVALIV PRIZES

The 1995 Kovaliv Prizes, established by Lesia and Petro Kovaliv to promote Ukrainian studies and Ukrainian literature, were announced at the Philadelphia Convention of the UNWLA on Sunday May 26, 1996. Martha Bohachevsky-Chomiak, Vice President of the UNWLA and *ex officio* chair of the Kovaliv Jury, announced the decision on behalf of Professors John Fizer, Yuri Luckyj, and Larissa Onyshkevych. The jury was unanimous in singling out Tamara Gundurova and Maria Savchyn Pyskir as having written works worthy of the Kovaliv Prize. Gundurova, who resides in Kyiv, will pick up her award in the fall, at a special lecture organized by the UNWLA. At that time, she will be in the United States on a scholarly exchange program. Maria Savchyn Pyskir travelled half-way around the world to receive the Kovaliv Prize, a trip that took three decades.

A member of UNWLA Branch 51 in Milwaukee, Mrs. Pyskir was honored for the frank, lively, and perceptive memoirs of her service in the Ukrainian Insurgent Army between 1944 and 1953. Not only was she an active soldier in the Army, she bore two sons during this period. The children were raised by others, while she actively served her beleaguered nation. She and her husband were among the last of the insurgents to be caught by the Soviets. She was sent to the West to

spread false information about the situation in Ukraine. This she would not do, even at the risk of the safety of her husband and her children.

The memoirs, published in Ukrainian as part of the multi-volume series of documents of the Ukrainian Insurgent Army, are a treasure trove of information describing of the courageous wars of the Ukrainian Insurgent soldiers and the way in which they managed to continue their struggle into the 1950's. Avoiding bombast and pathos, Maria Savchyn demonstrates a keen sense of observation, excellent memory, and a writer's eye for detail. In her acceptance speech, Mrs. Pyskir noted how difficult it was for her to maintain public silence in the United States and how gratified she is by the final course of events. To say, however, that Ukraine gained its independence by avoiding bloodshed is not to have looked into its history.

Tamara Gundurova, a literary scholar from Ukraine, received the award for her innovative study of modernist and romantic literature in Ukraine. Gundurova provides fresh readings of a variety of writers, including Lesia Ukrainka and Ivan Franko, by using post-modernist approaches. The award will enable Ms. Gundurova to shepherd her completed manuscript to publication.

Maria Savchyn Pyskir.

PHILADELPHIA COMMUNITY MARKS TENTH ANNIVERSARY OF CHORNOBYL NUCLEAR DISASTER

The Manor Junior College Chorus.

On Saturday, March 30, 1996, a benefit concert for the Children of Chernobyl was held at Manor Junior College in Jenkintown, Pennsylvania. Co-sponsored by the college and by UNWLA Branch 88, the concert was organized by Chrystyna Prokopovych, curator of the Manor's Ukrainian Heritage Studies Center.

Numbering well over 300, members of the audience were greeted by Master of Ceremonies Roman Dubenko who opened the evening's program with the grim reminder that world, ten years after the nuclear accident at Chernobyl, is only now beginning to recognize the worst effects of the radiation and its cumulative results. He requested that everyone stand and observe a moment of silence to honor the victims of the disaster.

The audience continued standing as the Manor Junior College Chorus, composed of Ukrainian and American students, sang Mykola Lysenko's solemn "Bozhe Velekiy Yedeniy". In keeping with the somber theme of the program, the chorus also sang W. A. Mozart's "Lacrymosa," and M. Donnelly's "I Have A Dream." They were followed by Manor's Ukrainian Quartet who sang a Ukrainian prayer.

Following this musical tribute to Chernobyl's vic-

tims, UNWLA Branch 88 member Olena Karpynich provided a bilingual historical summary of the Chernobyl accident, emphasizing the increase in environmental and medical problems resulting from the tragedy, especially the effects on the children of Chernobyl. Ms. Karpynich then read a letter from Yuri Shcherbak, the Ukrainian Ambassador to the United States, who was unable to attend the concert due to other commitments:

Dear Brothers and Sisters:

It is with profound gratitude that I received your invitation to visit Jenkintown for the commemoration of a tragic date, not only in the lives of the Ukrainian nation, but for all mankind — the tenth anniversary of the Chernobyl catastrophe.

The closer we come to the 26th of April, the clearer the memory of the beautiful spring days of 1986, when due to the culpable negligence of both the designers of the ill-fated reactor and the employees at the atomic station, the worst technological disaster in the history of the world occurred. The understanding of the global scale of this disaster came only after some time.

Roman Dubenko, Master of Ceremonies.

I was in Chernobyl during the days of the disaster and as a witness of the aftermath of this catastrophe, I saw the frightening portrait of an apocalypse world —the dead city of Prypiat', the empty Polissiyian villages, the woods and waters contaminated with radiation. It is impossible to forget these images or to come to peace with them.

Ten more years will pass, and then twenty, even fifty years, but I am thoroughly convinced that the Ukrainian people will not forget the ordeal which befell them. In a moment of silence and prayer for the victims of Chernobyl, I join all of you who value their memory. Accept my deepest respect and heartfelt greetings.

The evening's highlight was the performance of tenor Bohdan Chaplynsky and soprano Dr. Yukiko Ishida, whose renditions of arias from various operas compelled numerous standing ovations from the audience. Mr. Chaplynsky, who has performed at Carnegie Hall and who is currently a featured artists with the Rittenhouse Opera Society, the Berks Opera Company and the Piccola Opera, delighted those assembled with selections from *Tosca*, *Pagliacci*, *Turandot* and *Bohdan Chmelnycky*. The audience was equally receptive to the beautiful arias from *La Traviata* and *The Barber of Seville*, which were performed by Dr. Ishida. Dr. Ishida, who

Dr. Yukiko Ishida and Bohdan Chaplynsky.

holds a Master of Music from Temple University and a doctorate from Combs College of Music, has won numerous prestigious awards for her singing and is currently teaching at Manor Junior College. The audience was particularly captivated when Dr. Ishida, a native of Japan, sang two solo selections from S. Hulak-Artemovskyy's *Zaporozhets Za Dunayem* and then joined Mr. Chaplynsky in the stirring duet of the opera's young lovers, Oksana and Andriy. A sustained standing ovation resulted in an encore duet, the enchanting "Libiamo" from Verdi's *La Traviata*. Mr. Chaplynsky and Dr. Ishida were accompanied by Dr. Darryl Hobson-Byrd, a renown pianist and conductor who has performed throughout the world and has worked with world famous conductors such as Leonard Bernstein and Seiji Ozawa.

Left to right: UNWLA Branch 88 president Roksolana Luciw, Dr. Darryl Hobson-Byrd, Sister Marie Frances Walchonsky, O.S.B.M., Roman Dubenko, Dr. Yukiko Ishida, Bohdan Chaplynsky, Manor Junior College president Sister Cecilia Jurasinski, Chrystyna Prokopovych.

The evening, which ended with a reception at the Ukrainian Heritage Center, was a great success with donations exceeding \$3,000.00. Since the performers generously donated their time and talents and Manor Junior College assumed the administrative costs of the program, all proceeds from the concert will go directly to the UNWLA's Chernobyl Fund.

Before and after the concert, those attending had an opportunity to view "Ukrainian Students Sharing Their Heritage," an exhibit consisting of essays and projects on Ukrainian themes (including the Chernobyl accident) written and designed by children from the Ukrainian Heritage School and St. Josephat's elementary school.

Swiss Steak

1 1/2 lb round steak (about 1/2 inch thick)
1 clove garlic, chopped
1 tbsp vinegar 1/2 tsp salt
1 onion, chopped
1 can tomato sauce (7 1/2 oz.)
1 tsp packed brown sugar
1/4 tsp hot pepper sauce

* Trim fat from steak. Pound meat to flatten slightly and tenderize. Cut into serving-size pieces. Arrange in single layer in shallow casserole.

* Combine onion, garlic, tomato sauce, vinegar, sugar, salt and pepper. Pour over steak, turning pieces to coat all sides. Cover and marinate in refrigerator for at least 4 hours.

*Cover with lid or vented plastic wrap and microwave at Medium (50%) for 20 minutes, rotating dish twice. Turn meat over. Microwave at Medium (50%) for 20 minutes longer or until meat is tender, rotating dish twice. Let stand for 5 minutes.

(Makes 4 servings)

POEM FOR MY CAT

Your time was up
when you crossed the road —

though I wasn't sure,
afraid to look.

Here Keecha.
Come keecha.

"Ivan" my father named you
though it would have been more fun

to name you Volodimir,
after the Horrible,

who (struck down, beheaded)
could still get up and run.

There were many black male cats
in Brunswick, unexplained sounds,

eight more lives to go around. Surely
you would come back...

But after that, everything that moved
wasn't you.

SHEEP

Sheep ruin the grass for horses.
Their determination is
to move like clouds
one by one
in loose groups.

In cold rain they are a crowd
waiting for an angel to appear
on a leafless bush.

In bright daylight
you'll see them glistening
on hillsides, at night
they try to absorb the moon.

Sleepwalkers, they never
stop counting themselves to themselves.
they are a crowd.

"Sheep" and "Poem for My Cat" are reprinted from Dzvinia Orlovsky: *A Handful of Bees* by permission of Carnegie Mellon University Press © 1994 by Dzvinia Orlovsky.

From the Diary of a Ukrainian Housewife

SKELETON IN THE CLOSET

by DMZ

I have a special closet in the vestibule of my house. This most convenient chamber has a window and ample shelves; I use it to store extra dishes, glasses, trays and other miscellaneous utensils needed for entertaining. What a blessing it is, to be able to find things at a glance, to have things readily accessible, and to be able to put them all back with ease. I just love that closet.

During the Christmas season some years ago, just when my entertaining activities were at their peak, I noticed an odor emanating from my wonderful closet. At first, the odor was very faint. It was also unusual and unfamiliar. And believe me, I know my odors! As a housewife of many years and a girl scout champion of

games of Kim which tested the senses, I could recognize by smell any number of things ranging from soiled diapers to rotten eggs to pieces of old cheese. The smell in my closet, however, was new to me. And day by day, each time I entered the closet, the odor grew stronger and stronger. Soon I could smell it even outside the closet. This became a serious concern to me because the closet is in the hall that leads to my front door. I began to imagine what my guests would think when they entered the house and smelled that foul smell — what a first impression — the housewife's a slob.

I poked about in the closet, sniffing like a dog, with no success, comforted only by the fact that I was the only one who had noticed it so far. My husband was not a kitchen helper and had no need to go onto that closet. But as Christmas approached, my daughter came home for the holidays and she noticed it right away. "Mom," she asked, in her most tactful manner, "why does your

closet smell like the latrines at camp?" And she was right — it was beginning to smell like that. And her bathroom tact reminded me that the second floor bathroom is right above the closet and made me wonder about the plumbing.

I started to remove tiles in the basement ceiling to check for any leakage. There was no leakage and no smell. In fact, the main waste pipe looked quite clean, its lead solder still shining like silver. But if it isn't the plumbing, I thought, it must be something else in the walls. And coming to this conclusion, off I went to the Township Engineer's office to look for our house plans.

Ours is a Township Building where everyone just has to know your business and anything pertaining to house plans means an opportunity to raise your real estate taxes. "House plans?" someone asked. "Are you planning an addition?"

"Oh, no," I replied. "Something just smells funny."

"A bad odor?" the office clerk with an Edgar Allen Poe look in his eyes. As he put down the newspaper he had been reading, I saw the front page headline — **BODY FOUND IN CELLAR.**

"We have to send an inspector to check it out," he said. My total embarrassment was now tinted with fear. Not only was I going to get our taxes raised, but I might be investigated for murder.

The day after my visit to the Township office, the inspector came with a clip board in hand, ready to snoop and sniff around the house. His luck was as good as mine. He found nothing inside the house and began to inspect outside. He was poking around the front entrance, looking behind the low bushes near the front steps, knocking on the wooden wall paneling that framed the doorway. "Nice house," he said. "They don't make entrance ways like this anymore." Oh, great, I thought Up goes the real estate tax and the place stinks.

Then he saw the hole, right by the cornerstone of the front steps. It was a deep hole, and wide — about five inches in diameter. "O.K.," he said "Something got in here and when it got into the house, it died." The possum, I thought to myself. It's still a body, but at last they can't prosecute me for the murder of a possum.

When my husband came home that night, I told him about the possum in the closet wall. He was not a friend to the possum. In fact, he had threatened to kill it for eating up his whole cabbage patch the previous fall. But this closet business was weird to him. I opened the closet door and asked him to smell for himself. Then I told him that the building inspector had instructed me to take down the closet wall and remove the possum.

My husband thundered. "The building inspector! Do you want them to raise our taxes!" I tried to calm him down by reassuring him that nothing had been said about taxes, only that we need to remove the dead possum before it became a health hazard. My husband was silent, breathing through his nostrils like a dragon. Before going to bed that night he broke the silence only once. "Like I have nothing better to do but clean your closet — a dead possum, take down the wall indeed." The Sweet had fallen out of my Home Sweet Home.

The next day, Saturday, I addressed the wall removal project all by myself as my husband looked on. Being short, I had a special system of storing things in that closet — items which I used most were stored on the lower shelves; the least used items were stored on the very high top shelves. I used the same system in removing everything from the closet. As I worked, my husband watched, beginning to realize that I was serious about taking down the closet wall. It would come down by means of a hammer and crowbar that very morning. There would be plaster board rubble all over the hall by the afternoon. His dragon breathing grew louder, ready to turn to flame. He raised his hands in the air as if praying for Divine intervention to stop the wall from coming down. I was now on the step ladder, reaching for the soup tureen which was on the very top shelf, wondering why I kept things I hardly ever used. And as I lifted the lid of the tureen, the smell almost knocked me off the ladder. The skeleton in the closet was the Thanksgiving Day mushrooms or what used to be mushrooms.

"The wall, the wall," I heard my husband bellow. "She was going to take down the ***** wall." He stood in the center of the hall with a look that erased forever the **GOOD HOUSEKEEPING SEAL OF APPROVAL** I had earned over the last thirty-five years. I took the tureen out to the back yard and rinsed it with a hose. I then poured into it a gallon of bleach, knowing I was going to throw it out, but determined that it would be clean when I threw it out.

I was destroyed, a homemaker no more, and if my husband said "wall" or "mushrooms" one more time I would leave him forever. That night I called my daughter for some pity and it was my daughter who saved my life and restored my self-esteem. My darling daughter, who nonchalantly explained her role in the destruction of my domestic pride. "Oh, the tureen" she said. "Remember you had help for that party, that new girl from so and so service. She asked me where to put the tureen and I told her — the top shelf of the closet."

НАШЕ ХАРЧУВАННЯ

З огляду на здоров'я, багато тепер пишеться про харчування. Медичні дослідження показують, що споживання

городини і овочів є дуже важливе. Тому подаємо приписи на страви з городини і овочів.

ГОРОДИНА З ЛОКШИНАМИ ("ПАСТА")

1/2 фунта шпарагів (найкраще тонких)
1/2 фунта зеленої (шпарагової) фасолі
1/2 горнятка вершків (heavy cream)
сіль
3/4 фунта тоненьких локшин (angel hair)
1 ложка масла
1/2 горнятка нарізаних волоських горіхів
1/8 ложечки перцю
до посипання третій сир пармезан

Очистити шпараги і фасолю, нарізати на одноінчові діагональні куски. Варити в солоній воді від закипіння 10 хвилин або й менше. Зварити локшини і змішати з маслом, щоби стопилося. Вбити вершки і додати до зварених шпарагів і фасолі, змішати і посипати тертим сиром.

ЛОКШИНИ З БРОКОЛІ В ПОМІДОРОВІЙ ПІДЛИВІ

4 горнятка китичок броколі
1 ложка оливкової олії
2 малі зубчики часнику
4 великі достиглі помідори або 1 банька (28 унцій) помідорів (chopped)
2 ложки білих родзинків, посікти
1/8 ложечки перцю
1 1/2 ложки дрібно нарізаного мигдалю
6 унцій спагеті або лінгвіні
2 ложки нарізаної петрушки

Зварити броколі (3 хвилини). Злити холодною водою. У сковороді (пательні) розігріти олію, додати роздушений часник і смажити 3 хвилини. Додати до того помідори, родзинки, перець і тушувати 15 хвилин. Додати мигдаль і тушувати ще 5 хв. Зварити спагеті без солі. Злити воду і вкласти до великої миски. Додати зварені броколі до помідорової підливи, пригріти і полити на спагеті. Посипати нарізаною петрушкою.

ЦВІТНА КАПУСТА (cauliflower)

1 головка цвітної капусти — 1 3/4 фунта
сіль
1/4 горнятка молока
2 ложки масла
1 круте яйце (зварене на твердо), дрібно посікти
перець до смаку
2 ложки дрібно посіченої свіжої петрушки.

Обчищену цвітну капусту поділити на китички. Варити покриті водою з додатком молока. Посолити. Від кипіння варити 10 хвилин (не переварити). Стопити масло, додати китички цвітної капусти, підкидати, поки не почнуть трохи рум'янитися. Додати посічене яйце і петрушку. Подавати зразу.

ПЕЧЕНА ГОРОДИНА НА СОЛОДКО

2 великі цибулі, нарізані в кружальця
2 ложки оливкової олії
2 горнятка тонко нарізаної моркви
2 горнятка нарізаної в кубики солодкої картоплі (sweet potatoes)
1 1/2 ложки брунатного цукру
1/4 горнятка родзинків
1/2 горнятка води

Тушувати цибулю на розігрітій олії до м'якості. Покласти в огнетривалий посуд. Покрити морквою і зверху солодкою картоплею. Змішати цукор з родзинками і посипати зверху городину. Пекти накрите в печі, нагрітій до 400°, 45 хвилин. Дуже добре до курки або телятини.

ЗАПІКАНКА З КАБАЧКІВ

4 горнятка нарізаних в кружальця кабачків (можуть бути зелені або жовті)
1/4 горнятка нарізаної в кубики цибулі
1/4—1/2 горнятка дрібно нарізаної петрушки
сіль і перець до смаку
2 добре вбиті яйця
по 1/4 ложечки василька (basil) і "орегано"
8 унцій тертого сиру (до вподоби)
1 коробка 8-унцова тіста
2 ложечки гірчиці (mustard)

Зварити над парою кабачки, додати петрушку і всі спеції. Яйця змішати зі сиром, кабачками і цибулею. Вийняти тісто і покласти на дно посуду до печення, сполучивши всі трикутники разом. Тісто намастити гірчицею і на те накласти всю городину. Пекти 20 хвилин в температурі 375°.

ЛАКОМИНКА З ЯБЛУК

4 кислі яблука
1 1/2 горнятка молока
білий або італійський хліб, нарізаний в скибки
2 яєць
4 ложки цукру
2 ложки родзинок
1 ложка цукрової мучки

Жовтки розбити з молоком і 3-ма ложками цукру. Нарізаний хліб залити жовтками, щоб насяк. Обрані яблука дрібно нарізати, додати родзинки і 1 ложку цукру. Натовстити посуд до печення, посипати тертою булкою і накладати верствами хліб і яблука. Пекти 15 хвилин в температурі 325°.

Вбити піну з білків з цукровою мучкою. Накласти на лакоминку, знову вкласти до печі і пекти ще 10—15 хвилин, щоб піна зарум'янилася. Зразу подавати.

ХРОНІКА ОКРУГ

ОКРУГА НОВА АНГЛІЯ

ХРОНІКА ЗА 1995 РІК:

Округа має 5 відділів і 124 членки.

Відділ	Місцевість	Голова
66-ий	Нью-Гейвен, Конн.	Ірена Гладка
73-ій	Бріджпорт, Конн.	Тамара Пеленська
93-ій	Гартфорд, Конн.	Ярослава Кукіль
106-ий	Гартфорд, Конн.	Наталка Рудько
108-ий	Нью-Гейвен, Конн.	Марта Рудик

Округа об'єднує 5 відділів із 124-ма членками. Округну Управу очолює Люба Кінах. Округний з'їзд відбувся 26-го лютого 1995 р. Округна Управа відбула 7 засідань. З нагоди загальних зборів відділів голова відвідала чотири Відділи (73-ій, 93-ій, 106-ий, 108-ий) та репрезентувала Округну Управу на срібних ювілеях 106-го і 108-го Відділів. З важніших подій Округи було відзначення 70-ліття СУА чайним вечором 8-го жовтня, на якому гостем була голова СУА Анна Кравчук. З доходу вечора вислано до Головної Управи 500 дол., з того 300 дол. на Чорнобильський Фонд і 200 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя". Ярослава Кукіль подала допис про вечір до "Свободи", а В. Чудовська до "Нашого Життя". Округа споріднена з містом Ніжином Чернігівської області та посилає їм матеріальну допомогу. Округа бере активну участь у громадській праці.

ПРАЦЯ ПО ВІДДІЛАХ

66-ИЙ ВІДДІЛ засновано 6-го березня 1956 р. Тепер Відділ налічує 24 членки. Відбуто 2 засідання Управи і 4 ширші сходи. Пересічна присутність 14-15 членок. Під час сходин культосвітня референтка Ліда Фіцалович провела кілька цікавих гутірок. У січні Відділ влаштує Просфору для громадянства. Прихід призначається на виховання священників. У червні Відділ влаштував вечерю для спортсменів з України, які брали участь у Спеціальній Олімпіаді в Нью-Гейвені. Після вечері змагуни мали зустріч з громадянством. Їх обдарували подарунками і грішми, а під час змагань люди приносили їм овочі і пиття. У листопаді відбувся обід, з якого весь дохід щороку призначається на Музей в Нью-Йорку. Дотепер до Музею переслано 11,500 дол. Під час року влаштовано великодній і різдвяний базари. Прихід з базарів допомагає сплачувати потреби Відділу. Членки брали участь у срібних ювілеях 106-го і 108-го Відділів та числено брали участь у 70-літті СУА, який влаштувала Округа в Гартфорді. Культосвітня референтка Ліда Фіцалович влаштувала виставку дитячих картин школи О. Новаківського зі Львова. Цю виставку було також влаштовано під час ювілею СУА в Гартфорді. Суспільна референтка вислала 7 пакунків на Україну і 2 до Бразилії. Пакунки пакує Ірена Гриневиц. На оплачення пакунків жертвенно переводить збірку референтка суспільної опіки Марійка Кульчицька. Відділ вив'язався з усіх зобов'язань до Централі та має 100% передплату "Нашого Життя".

73-ИЙ ВІДДІЛ має 18 членок. Відділ відбув 2 ширших сходи.

93-ИЙ ВІДДІЛ має 35 членок. Відбув загальні збори 28-го січня 1995 року і протягом ділового року 4 сходи Управи і 10 ширших сходин. На сходах крім ділово-інформа-

тивної частини заплановані були доповіді культосвітньої референтки та прозорки з подорожей. У квітні була відслужена Служба Божа у пам'ять членок, які відійшли у вічність. На спільному сніданку членки СУА з невеликим членством нашої громади особливими згадками вшанували покійних членок. Відділ не влаштував власних імпрез, але активно включився у Громадський комітет та у працю Округної Управи. Відбув 7 сходин Громадського комітету, допомагаючи у відсвяткуванні незалежності України у нашій громаді. Співпрацював з Округною Управою у підготовці ювілею 70-ліття СУА. Голова Відділу є членом Округної Управи. Суспільна опіка вислала 21 пачку з одягом в Україну і одну до Бразилії. На Стипендійну Акцію вислано 2,150 дол. Відділ спонсорує студентів у Бразилії, Румунії та в Україні. У червні відбувся пікнік для членок, їх родин та прихильників. Цей пікнік здобув собі велику популярність. Останньою праця у Відділі зосереджується над придбанням фондів. З тою метою влаштовано дводенний базар та продаж великоднього печива. Відділ вив'язується з усіх зобов'язань супроти Централі та має 100% передплату "Нашого Життя", за що одержав признання від Централі.

106-ИЙ ВІДДІЛ має 28 членок. Загальні збори Відділу відбулися 5-го березня. Відділ відбув 4 засідання Управи і 6 ширших сходин. З важніших подій Відділу було відсвяткування срібного ювілею ювілею 20-го травня. На ювілеї представницею Головної Управи була Іванна Ганкевич. У січні В. Чудовська розповіла про засідання Головної Управи СУА в жовтні 1994 р. та про її пророблену працю. У червні Роберт Кравчук, який деякий час працював при уряді в Києві, дав доповідь "Теперішня ситуація в Україні". У листопаді голова Округної Управи Люба Кінах розповіла "Як працює головна Управа СУА". Чотири членки Відділу належать до Округної Управи. Відділ брав активну участь у підготовці і відзначенні 70-ліття СУА у жовтні, а у листопаді Відділ влаштував традиційні вишвані вечорниці при звуках оркестри "Фата Моргана", під час яких висловлено признання-нагороди за кращі вишивки: сукні, блюзки, сорочки, краватки. Успіхові вечорниць сприяла участь молоді. Як кожного року, для придбання фондів, Відділ влаштував великодній і різдвяний базари. Відділ утримує стипендіята в Бразилії та вислав 5 пачок з одягом до м. Ніжина Чернігівської області. З нагоди срібного ювілею Відділу було уфундовано сторінку "Нашого Життя". Відділ вив'язався з усіх зобов'язань до Централі і має 100% передплату "Нашого Життя".

108-ИЙ ВІДДІЛ має 18 членок. Відбув 11 ширших сходин і 1 управу. Сходи відбувалися переважно по домах членок. У квітні Відділ брав участь у Службі Божій за покійних союзнянок. Більшість часу і енергії було присвячено підготовці до срібного ювілею Відділу, який відбувся 24 вересня. На ювілеї представницею Головної Управи була Ліда Білоус, а Округну Управу Нової Англії репрезентувала голова Люба Кінах. Членки брали участь у відзначенні 70-ліття СУА Округою в Гартфорді. Спільно з 66-им Відділом влаштовано успішну "Маланку". Під час різдвяного часу членки ходили з колядою до хворих українських громадян, які знаходяться в старечих домах в Нью-Гейвені і околиці. Для придбання фондів, влаштовано два продажі печива. Відділ утримує малу світличку. Референтка суспільної опіки Уляна Зінич вислала дві пачки з одягом в Україну до Ніжина. Членки утримують стипендіятку в Бразилії. Відділ має 100% передплату журналу "Нашого Життя".

Валентина Чудовська.

ДОПИСИ ОКРУГ І ВІДДІЛІВ

54-Й ВІДДІЛ СУА ВІДЗНАЧИВ ДЕСЯТИРІЧЧЯ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ ТРАГЕДІЇ

Вже у грудні минулого року 54-ий Відділ СУА у Вілмінгтоні, Дел., вибрав Комітет для підготовки відзначення сумної річниці Чорнобиля. На сходинах у березні ц. р. обговорено, як ці роковини відзначити. Вирішено посадити дерево з відповідним написом у пам'ять жертв Чорнобиля. Відділ звернувся до садника міста Вілмінгтону і він призначив нам місце в Матсон Ран парку, напроти музичної школи Вілмінгтону. Відділ купив дерево і його доставила управа парків, яка обіцяла це дерево доглядати.

Напередодні річниці, 25 квітня 1996 р., у місцевій газеті появилася стаття про Чорнобиль. Подано теж інформації про церемонію садження дерева 26 квітня та що це відбудеться під спонсоруванням місцевого Відділу СУА.

26 квітня союзянки і гості зійшлися в парку. Працівники парку привезли дерево. Отець Віліям Гор привіз два прапори з церкви св. Миколая, а союзянки стали зі своїм відділовим прапором. Референтка зв'язків М. Пазуняк відкрила цю урочистість, привітавши усіх, та попросила до слова голову 54-го Відділу Софію Слюзар, яка відчитала доповідь про трагедію Чорнобиля і її наслідки. Опісля запрошено до слова о. В. Гора, який відмовив відповідну молитву і поблагословив свяченою водою посаджене дерево. Референтка зв'язків подякувала садникові міста за призначення місця для дерева, а всім присутнім за участь. Церемонію закінчено співом "Христос Воскрес". На цій урочистості були репортери місцевого радіо, газети та двох телевізійних станцій, які цього ж дня передавали в новинах репортаж та інтерв'ю з д-р Іреною Столяр, заступницею голови, та Софією Слюзар, головою 54-го Відділу СУА.

На другий день знову була велика стаття в місцевій газеті. В неділю, 28 квітня Відділ СУА замовив

Отець В. Гор благословить посаджене дерево. Прапор СУА тримає заступниця голови 54-го Відділу Ірена Столяр.

Father V. Gor blessing newly planted tree. Irena Stolar, vice-president of Branch 54, holds UNWLA banner.

Службу Божу в церкві св. Миколая, яку відправив о. В. Гор. По полудні відбулася соборна панахида за жертви Чорнобиля в церкві свв. Петра і Павла у Вілмінгтоні. В Панахиді взяли участь отці парохі церков Вілмінгтону: від свв. Петра і Павла — о. митр. П. Гринишин і від св. Миколая — о. В. Гор. З Честеру з церкви Св. Духа — о. Д. Клуні і з церкви Пречистої Діви Марії — о. Я. Озлянський. Співав хор під орудою С. Ковальчука. Союзянки знову були зі своїм прапором.

По відправі всі присутні перейшли до церковної залі, де д-р Я. Білінський виголосив доповідь про Чорнобиль, трагедію України, наслідки вибуху та вигляди на майбутнє.

Ірена Щерба,
пресова референтка
54-го Відділу СУА.

ЯК БРАТ ГАВРИІЛ З БОЖОЮ ЛАСКОЮ, ВЛАСНОЮ НАПОЛЕГЛИВІСТЮ ТА ДОПОМОГОЮ АНН АРБОРСЬКИХ СОЮЗЯНОК СТАВ ОТЦЕМ ДІОНІСИЄМ

Понад десять років тому, у 1984 році, наш 50-ий Відділ СУА в місті Анн Арборі, Міч., вирішив допомогати якомунебудь українському студентові дістати освіту. Звернулися до Централі з проханням призначити нам студента, по зможі такого, який плянує стати священиком. Нам призначили Гавриіла Бобала з Бразилії. І ось, почавши з 1985 року, наш Відділ

збирав гроші поміж українською громадою міста на коляду і щорічно висилав Бобалові 300-долярову стипендію, не рахуючи окремих різдвяних подарунків та особистих посилок від членок. Спочатку ми не були певні, що наш студент поважно плянує стати священиком, бо не раз буває, що молода людина захопиться благородною ідеєю, але згодом той запал

згасне і вона кидає семінарію. Не знали ми й того, скільки років наш Бобало, як ми його між собою кликали, має ще до закінчення студій — чомусь були переконані, що він вже майже кінчає семінарію. Та незабаром вияснилося, що теологічне навчання він щойно починає, однак це нас не знеохотило. Дочекалися, коли в листопаді 1990 року наш стипендіят закінчив філософію, потім ще чотири роки — теологію, а рік пізніше, 21 квітня 1995 року, був висвячений на диякона і, нарешті, 12 жовтня минулого року став священником. За цей час ми постійно листувалися з нашим милим стипендіятом — цю функцію по черзі виконували стипендійні референтки: Лідія Соя, Олена Панчак, Катруся Рижа, Оксана Стельмах і знову Лідія Соя. Листів назбиралося багато, дозволю собі зацитувати деякі.

Спочатку брат Гавриїл (це ім'я він одержав, коли вступив до чину Василіян) писав до нас дуже чемно, але досить стримано: "Вельмишановні Панство!" До речі, народився він у Гервалі, поблизу Прудянополісу, в хліборобській родині 1 січня 1961 року, отже свій перший лист, датований груднем 1985 року, він написав маючи неповних 25 років. Вже у цьому листі, власне різдвяній картці, проглядає щира віра молодого монаха. Він пише:

Різдво — це час прощання, час примирення, час радості. Це час, у який ми забуваємо клопоти, кривди, смутки. Це особливий час, в якому ми повинні прийняти Христа в особі нашого брата, нашого ближнього і йому занести Христовий мир, Христову радість і любов, але ту любов правдиву, що нас визволяє і спасає.

У наступному листі, разом з великодніми побажаннями та подякою, Бобало пише про те, що помолитиметься за нас, закінчуючи надією, що "так як Ісус перемінив смерть в життя вічне, так само колись перемінить Вашу працю і труди у вічну нагороду". Відчувається, що з нього вийде добрий проповідник. Взагалі, перечитуючи його листування, дивуєшся, як різноманітно цей молодий василіянин висловлює свої почуття — без шаблонних фраз, щиро, з відчуттям смаку слова (наприклад, він каже "співпрацьовита особа") і навіть з поетичним надхненням. Ось кілька прикладів (зберігаю стиль оригіналу):

Бажаю, щоб Воскреслий Ісус своїм новим життям приніс Вам ласк, здоров'я і сили, щоб Ви могли довгі літа жити і продовжати те золоте життя. (1987 р.).

Бажаю, щоб Боже Дитя принесло Вам багато ласк, здоров'я й миру на продовження Вашої подивляючої праці. Хай маленький Ісус гляне на те велике Ваше діло й винагородить Вас у сто разів більше. (1987 р.).

*Владика кир Єфрем Кривий і о. Діонісій Бобал.
Bishop Efreim Kryvyj and Father Dionisij Bobal.*

Надходить весна: природа прикрашується кольоровими цвітами, а пташата від ранесенька звеселяють людські серця своїм чудовим співом. (1989 р.).

Три царі після довгої, втомленої і трудної подорожі доїхали до своєї мети, тобто до вертепу, де лежало Дитя Ісус, щоб йому віддати поклін і дари. Подібно до цієї події була наша праця тими останніми роками: з моєї частини, трудився серед багатьох обставин, щоб поборювати студії; а з Вашої частини журилися, щоб допомогти мені сплачувати студії, щоб також одного дня мали те велике щастя довідатися про наступне: "Наш стипендіст завершив студії й незабаром стане священником!" (1994 р.).

Не маю слів, як Вам подякувати за таке велике діло (це у відповідь на нашого дарунка на покриття видатків, пов'язаних з єрейськими свяченнями), але можу сказати наступне: цим актом милосердя Ви доповнили ще одну сторінку золоті книги, званої "Добрі діла", де в будучому будуть прочитвані многи рази Ваші імена і за кожний раз, коли згадають про Вас, Ви отримаєте нагороду всотеро. (1995 р.).

Листи о. Діонісія було приємно читати не лише завдяки їхньому барвистому стилю, але головне тому, що в них відчувалося добре серце автора і ота "правдива любов" до людей, про яку він згадував у першому листі. Коли він отримував якісь несподівані подарунки — гроші чи пакунки з речами — він незмінно запевняв нас, що ці "цінні дари" будуть використані якнайкраще, підуть на користь людям. Наприклад:

За це незабутнє діло, що ви з любови по-жертвували на допомогу ближнього в імені родини і сусідів, моя найщиріша подяка. Справді, цей цінний скарб весь буде використаний, якщо не в родині, то в потребуючих сусідів, де буде служити на довгий-довгий час. Переконаний, що цей дарунок є причиною радості для багатьох осіб, котрі напевно все будуть згадувати вас у їхніх щоденних молитвах.

Його листи до наших референток просякнені справжнім почуттям вдячності. Так, наприклад, у листі до Оксани Стельмах 1991 року він писав:

Ціль цього листа — скласти Пані щирю подяку признання Вашої прекрасної праці в часі Вашої функції яко референтки. Справді Ви не щадили часу, щоб переписуватись зо мною, крім того, часто присилали жертви на покриття моїх видатків. Завжди згадуватиму Вас у моїх щоденних молитвах, просячи Всевишнього, щоб вислуховував Ваші прохання і Вам все спомагав Своїми ласками.

Ставши священником, о. Діонісій (це його справжнє ім'я, яке йому повернуто за постановою Церковної Ради) продовжує працю в семінарії, під час тижня допомагаючи отцеві економові, а в суботу від'їжджає до околиць, щоб "обслуговувати наш народ". Крім того часто отримує запрошення відправити "проміцію" по різних парафіях. Ми певні, що люди цінять

добре слово і добре серце нового священника, бо ще раніше він охоче дораджував землякам, як це згадує в листі 1987 року: "Перебув удома тиждень, мав час відвідати всіх свояків, деяких добре порадити та заохотити".

Хоч нам дуже хотілось побувати на висвяченні о. Діонісія, на жаль, ми не змогли прийняти його запрошення. Однак він вислав нам знімки і зворушливо описав своє свячення:

Ось настав очікуваний день 12-го жовтня. Почався він з золотою погодою, з великим рухом у церкві і біля церкви на Гервал. Увесь народ з колонії, з околиць та здалека прибув до згаданого місця, щоб узяти участь з цього величавого Свята. Пів до десятої почалася торжественна Служба Божжа. По пісні "Ми Херувимів" надійшла найвища хвилина Служби Божжої — момент рукоположення. Коли відбулося рукоположення, співслужив при престолі, беручи активно участь у Св. Літургії. По відправі Владика Кир Єфрем виголосив прекрасно проповідь, підкреслюючи покликання апостолів та покликання Пречистої Діви Марії, злучаючи з моїм покликанням. Після молитов почалася велика феста, яка тривала аж до вечора. Все закінчилося дуже гарно.

Отже й ми кажемо: "Все закінчилося дуже гарно" Маємо гарне почуття не лише доконаного обов'язку, але й чисто людської радості, що змогли допомогти вартісній людині досягнути її мрії, а разом з тим допомогти нашій церкві та віруючим людям у далекій Бразилії. Радимо іншим союзникам взяти на себе таку благородну ціль і допомогти котромусь стипендіятові вийти в люди.

Ася Гумецька,
пресова референтка
50-го Відділу СУА
ім. княгині Ольги.

*Зліва: Лідія Лушпинська-Оленчук, губернатор штату Ілліной Джим Едгер, дружина губернатора Бренда Едгер, Роксана Гнатейко-Харкевич.
From left to right: Lidia Olenczuk; Gov. Edgar; Illinois First Lady Brenda Edgar and Roxana Charkewycz.*

ЗУСТРІЧ З ГУБЕРНАТОРОМ

За старанням губернатора штату Ілліной Джима Едгера 4 березня ц. р. в стейтовому будинку відбулася зустріч з жіночими етнічними організаціями чикагської метрополії, поєднана з виставкою народного мистецтва присутніх національностей. Поруч численних національних груп та інших українських жіночих організацій, взяла також участь чикагська Округа Союзу Українок Америки, що її репрезентували членки 85-го Відділу СУА Роксана Гнатейко-Харкевич та Лідія Лушпинська-Оленчук. Губернатор Едгер з дружиною Брендою затрималися коло кожної національної групи, оглянули із захопленням мистецькі виставки, ставили питання і фотографувалися. Виставку відвідало понад 20,000 осіб. Губернатор Едгер висловив подяку і признання жіночим організаціям за їхній труд в плеканні національних традицій і

піклуванні про спадщину своїх націй, а також за труд для придбання фондів для гуманітарних та інших шляхотних цілей.

Станок Союзу Українок Америки пишався числами журналу "Наше Життя", іншими виданнями СУА та інформаціями про діяльність нашої організації. Велике зацікавлення і захоплення викликав гуцульський жіночий одяг, вишиті серветки, різьблений та інкрустований гриб, традиційний великодній кошик з нашими унікальними писанками, що всі хотіли їх купувати.

Ми використали цю нагоду, щоб показати американській публіці чудові зразки нашої культури, глибину спадщини та свою діяльність.

Лідія Лушпинська-Оленчук,
членка 85-го Відділу.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ВІДДІЛІВ

33-Й ВІДДІЛ СУА В КЛІВЛЕНДІ

Загальні збори 33-го Відділу СУА ім. Лесі Українки у Клівленді, Огайо, відбулися 4 лютого. Зборами керували: голова Розалія Головка, заступниця голови — Олена Хміляк, секретарка — Ольга Дем'янчук.

До управи на 1996 рік вибрані: голова — Емілія Русин, перша заступниця голови — Люба Боднар, друга заступниця голови — Ольга Дем'янчук, протоколярна секретарка — Люба Боднар, кореспонденційна секретарка — Степанія Балагутрак, скарбничка — Лукія Медицька.

Референтки: організаційна — Степанія Вільшанецька, культурно-освітня — Олена Хміляк, суспільної опіки — Марія

Футей, Ірина Кріса, Ірина Стахур, Степанія Городиська, Люба Ведмедик, Люба Лешньовська, стипендійна — Іванна Вовк, виховна — Ірина Стахур, мистецько-музейні — Дарія Кульчицька, Мирослава Грабець, Галя Хрін, зовнішніх зв'язків — Олена Хміляк, господарські — Анна Кілярська, Марія Грабська, Ольга Охрін, пресова — Олена Мовчан.

Контрольна комісія: голова — Ірина Дубас, заступниці голови — Віра Смаль-Стоцька, Олександра Волошин, Люба Ведмедик, членка — Розалія Головка.

Олена Мовчан,
пресова референтка.

ФОНД ЧОРНОБИЛЯ СУА

ВІД 1 ДО 30 КВІТНЯ 1996 Р.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

У пам'ять незабутньої **бл. п. Оксани Клюфас**, щирої та приязної особи, яка всіх гостила на "Клюфасівці" в Гантері довгі роки, складаємо **100.00 дол.** на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля. Родині висловлюємо найщиріші співчуття.

Д-р Христина і д-р Трузор Кузьмовичі.

В пам'ять покійної дорогої нам **бл. п. Оксани Клюфас** складаємо через 64-ий Відділ СУА в Нью-Йорку **100.00 дол.** на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля. Родині висловлюємо щирі співчуття.

Дарія й Юрій Костіві.

У світлу пам'ять моєї дорогої сестри **бл. п. Марії Гусаківської** складаю через 21-ий Відділ СУА **100.00 дол.** на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля і **20.00 дол.** — на Пресовий Фонд "Нашого Життя".

Стефанія і Дмитро Мельники.

Замість квітів на могилу **бл. п. Оксани Купчинської** складаємо **50.00 дол.** на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля. Висловлюємо Романові Купчинському і Марії Савчак та родині глибокі співчуття.

Антін й Ірена Біскупи.

У світлу пам'ять **бл. п. Оксани Клюфас** складаю **20.00 дол.** на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля, а синам Юрієві і Коко з родинами висловлюю найщиріші співчуття.

Ірена Качмарська.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Зіни Раковської** складаю через 21-ий Відділ СУА **20.00 дол.** на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля і **10.00 дол.** — на Пресовий Фонд "Нашого Життя".

Марія Рейнарович.

Замість квітів на свіжу могилу мого найдорожчого дідуся **бл. п. інж. Лева Яцкевича** складаю **50.00 дол.** на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля.

Внук Тиміш Головінський.

У пам'ять **бл. п. Марії Винницької**, матері нашої приятельки Тетяни Рішко, складаємо **50.00 дол.** на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля.

Діоніза і Микола Ненадкевичі.

Замість квітів на свіжу могилу (4.1.1996 р.) **бл. п. Марії Винницької** складаємо **50.00 дол.** на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля. Дочкам Тетяні Рішко і Наталії Фецук і їх родині висловлюємо щирі співчуття.

Дарія й Іван Менцінські.

In memory of **Sam Senkiv**, I am donating **\$50.00** to the Medical Chornobyl Fund.

Christine Izak.

В пам'ять **бл. п. Богдана Копаниці**, який відійшов від нас 2 березня 1996 року, на прохання родини 19-ий Відділ

СУА в Трентоні провів збірку на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля: **100.00 дол.** — Наталка і Роман Кузики; **по 50.00 дол.** — Дарія і Макар Копаниці, Леся Юзенів, Зеня Копаниця і родина, Оля Великорідько і О. Ничипоренко, Джін і Влодко Маркевичі, Реджина і Богдан Станки; **по 25.00 дол.** — Дарія й Ігор Сеники, Марія і Михайло Глушки, Мирослава Глушок, Микола Шлапак, Даєн і Орест Копениці; **по 20.00 дол.** — Катерина і Стефан Зради, родина Вачурів, Юстина Надрага, Уляна Коропей, Оксана й Іван Микитини, родина Кіржецьких, Дарія і Михайло Ляшини, родина Возняків, родина Головків, Леся й Євген Обаранці, Ірена і Петро Плиси, Ярослав і Мирон Кардаш, Ольга Дубик, Надя й Іван Гафтковичі, Леся і Роман Городиські, Люба Мринацька, родина Петруняків; **по 15.00 дол.** — родина Шевців, Евелін і Роман Федораки; **по 10.00 дол.** — Стефан Мрочко, родина Бюкеніних, Ольга й Іван Кльоци, родина Дяків, Марія Савула, Герміна Панас, Марія і Орест Мицики, Стефан Шалкевич, Еріка і Омелян Коцопелі, Марія і Методій Зради, родина Яскірів, родина Пуцилів, Катя і Володимир Колодії, Михайло Мартиненко, Юля й Андрій Галайдіди, Катерина Мізюк, Марія Кардаш, родина Федоровичів, Андрій Турчин, родина Гулаїв, Анастасія і Михайло Бойцуни, родина Миколи Головчача, Леся і Орест Сеники, Аня і Орест Надраги, родина Тимківих, родина Семковичів, Василь Леськів. **Разом 1,160.00 дол.**

Вшановуючи світлу пам'ять **бл. п. Олени Чехут**, нашої дорогої тітки, складаємо **100.00 дол.** на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля.

Ірена та Іван Мокрівські.

Замість квітів на могилу моєї сестри **бл. п. Наталії з Маланчуків Чайківської**, яка померла у Львові 15 лютого 1996 року, складаю **50.00 дол.** на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля, **20.00 дол.** — на Пресовий Фонд "Нашого Життя".

Ірена Щерба з чоловіком Петром і родиною.

В пам'ять **св. п. Євгенії Юрчик** через 83-й Відділ СУА в Нью-Йорку зложили на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля: **по 50.00 дол.** — Ірена Дорожинська, Оля Гаєцька, Роман і Галина Поритки, Ольга Меґоцька; **25.00 дол.** — Ірена Юрчик; **20.00 дол.** — Ірена Жуковська; **по 10.00 дол.** — Еліза і Василь Панчаки, М. М. Сірі.

Разом 265.00 дол.

В пам'ять **св. п. д-ра Івана Дорожинського** через 83-й Відділ СУА в Нью-Йорку зложили на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля: **100.00 дол.** — дружина Ірина Дорожинська; **по 50.00 дол.** — Богдан і Ірина Чайківські, Іван Лозинський; **по 25.00 дол.** — Андрій й Ліда Закревські, Володимир і Теодора Сторожинські; **по 20.00 дол.** — Орест і Слава Менцінські, Ірена Юрчик. **Разом 290.00 дол.**

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Марії Винницької** складаємо через 92-ий Відділ СУА на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля: **по 50.00 дол.** — Ірена й Еміль Клюфаси, Ірена і Мирон Лиси, Дарія і Мирон Яросевичі. **Разом 150.00 дол.**

У світлу пам'ять **бл. п. Романа Хом'яка**, який відійшов у вічність 11 березня 1996 року, 19-ий Відділ СУА в Трентоні на прохання родини провів збірку на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля: **50.00 дол.** — Ярослава Лабка; **по 25.00 дол.** — Микола Шлапак, Орися і Василь Фесі; **по 20.00 дол.** — Уляна Коропей, Оксана й Іван Микитини, Дарія і Макар Копаниці, Оля Дубик, Богданна і Мирон Осадци; **по 10.00 дол.** — Мирослава Глушок, Евдокія і Микола Дяків, Іван Кльоц, родина Возняків, Марія і Орест Мицики, родина Лесиків, родина Федоровичів, Леся й Євген Обаранці, родина Гулів, родина Тимків, Юстина Надрага, Анастасія і Михайло Бойцуни, Микола Головчак, родина Боднарів, Таня і Роман Сілецькі, Андрій Турчин. **Разом 360.00 дол.**

У світлу пам'ять моєї дорогої приятельки письменниці **бл. п. Докії Гуменної** замість квітів на її могилу складаю **20.00 дол.** через 82-ий Відділ СУА в Нью-Йорку, на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля.

Ірена Крамарчук.

З РІЗНИХ НАГОД

У 10-ту річницю трагедії Чорнобиля пересилаю **400.00 дол.** на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля і **200.00 дол.** — на Фонд Суспільної Опіки СУА з призначенням на допомогу старшим людям.

Членка 74-го Відділу СУА Володимира Мацюрак.

На базарі 24-го Відділу СУА в Елізабеті, Н.-Дж., виграні гроші в сумі **76.00 дол.** жертвую на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля.

Членка 24-го Відділу СУА Анна Іванців.

ЖЕРТВОДАВЦІ

	дол.
Борис Галаган, Нью-Йорк, Н.-Й.	100.00
The CHUBB CORPORATION, дорівнювальна сума до К. Литвинка-Фанок	200.00
Сестрицтво при церкві Покров Пресвятої Богородиці в Парма, Огайо, "Писанку Дітям Чорнобиля"	25.00
Анна Кобилецька — Чікаго, ІЛ.	20.00
Children from St. John's School in Northampton PA.	42.00

ФОНД СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ

Софія Темницька, Кліфтон, Н.-Дж., допомога "Бабусям" в Україні і поміч в шпиталі — Головне Територіальне Медичне Об'єднання м. Києва, лікарня ч. 19	доп. 200.00 300.00
71-ий Відділ СУА в Джерзі Сіті, Н.-Дж., допомога "Бабусі"	110.00
1-ий Відділ СУА в Нью-Йорку, Н.-Й., допомога "Бабусі"	110.00
Н.Н. — Віт Рідж, КО, допомога "Бабусі"	30.00

Щиро дякуємо

Лідія Черник, референтка Суспільної опіки СУА.	Анна Рак, скарбничка Суспільної опіки СУА.
---	---

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
203 SECOND AVENUE
NEW YORK, NEW YORK 10003

ПОЖЕРТВИ ВІД 1 ДО 30 КВІТНЯ 1996

ДАТКИ

2,000.00 дол. — Володимир і Катерина Воловодюки (АТТ);

500.00 дол. — Роман і Ніна Ільницькі;

200.00 дол. — Євстахій і Марта Яроші;

по 100.00 дол. — д-р Дарія Новаківська-Лисий, Андрій Кобзар (АТТ), Зенон і д-р Арета Подгорєцька-Черник, Мирослав і Люба Прокопи, Дмитро і Стефанія Косовичі; Микола і Зоряна Дармохвали, д-р Леонід і Оксана Мостовичі, д-р Олександр Стрільбицький, д-р Юрій Трухлий, Марія Лаврук;

90.00 дол. — Ольга Кекіш;

по 50.00 дол. — Володимир і Ніна Федуняки, Марта Рудик, д-р Денис і Мира Стахови, Олександра Семків, Марта Семків, Петро і Марія Кондрати, Орися Мішко, Василь і Ольга Явдошини, Михайло Софіяк, Микола і Тамара Луцишини, Лев і Ірена Кушнірі, Стефанія Жмуркевич, Євген і Наталія Змії, Арета Арлен;

по 40.00 дол. — Марія Климочко, Юрій Луцький, Ярослав і Ярослава Мулики, д-р Віталій Богданів;

по 30.00 дол. — Володимир Мерещак, Марія Палідвор, Михайло і Наталія Слободинські;

по 25.00 дол. — Стефанія Рудик, Ольга Хома, Марія Андрусак, Володимир і Галина Королі, Ярослав і Ольга Городецькі, Віра Н. Сендзік, Венямін Корсунь, Катерина Анна Лонґіноті, Стела Анкар, Оксана Климович, Микола Децкий, М. і Л. Фурди, Любомира Сілецька, Павло Шандрук, Олександр і Марія Мотилі, Петро і Анна Світницькі, Мира Мандзюк через 1-ий Відділ СУА, Ольга Дубик, Євген і Євгенія Івашківи, Іван і Марія Жуковські, Самуел Масс, Ліда Завадович, д-р Осип Данко, Василь і Анастасія Марущаки, Наталія Кононенко, Михайло Качмар, Марія Бартошевич, Микола Аврамчук, Лідія Станко, д-р Олег і д-р Іванна Ратичі, Олександра Ганас;

по 20.00 дол. — Кирило і Ірена Григоровичі, Анастасія Вариха, Зиновій Квіт; Ірена Іванчишин, Роман Маселко, Юрій Левицький, д-р Ігор Гулявий, Джуді Бунди, д-р Ярослав Очеретко, Стефанія Гнатченко, Любов Раковська, Гарасим Маковський, Володимир і Катерина Вальчуки, Оксана Луцька, Ольга Чмола, Марія Лисяк, Іванна Жовнір, Оксана Лобачевська, Анна Лемп, Іван Скрипак;

по 15.00 дол. — Євгенія Плєскачевська, Стефан Гавриш, Зенон Елиїв, Іван і Марія Вороняки;

по 10.00 дол. — Володимир Сенежак, Стефанія Семущак, Гелена Шубяк, Ірена Чуміловська, Данило і Марія Максим'юки, Петро Загєстовський, д-р Віра С. Трігос, Ольга Вишневецька, Анна Кібало, Мирослава Муха, Петро Одарченко, Тарас Павлик, Джоан Д. Керлейза, Олександр Токе, Ольга Линник, Роман Мельник, Наталія Стємська, Ярослава Кіналь, Михайло Проценко, Ярослав Яцковський, Ярослава Лабка, д-р Семен і Ірена Дорошаки, Ірина Благітка, Іван Наливаний, Іванна Шкарупа, Марія С. Зільґ, Софія Мельник, Софія Андрушків, Ольга Вареля, Павло Шандрук, Іван Скіра;

по 5.00 дол. — Марія Веріті, Ірена Твердохліб, Тетяна Дідошак, Микола Ільяшенко.

У вісімдесятип'яти народин найдорожчої мами, акторки українських театрів і громадського працівника Віри Левицької складаємо наші найсердечніші побажання міцного здоров'я, повних сил і Божих ласк та Многая Літа! З цього приводу жертвуємо 800.00 дол. на Український Музей.

Діти Ірена з чоловіком Робертом та Юрій Левицький.

ДАТКИ НА БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД

9,900.00 дол. — Остап і Урсуля Балабани (Philip Morris);

5,100.00 дол. — Андри і Таїса Нагірна-Раки;

2,000.00 дол. — Володимир Була;

по 1,000.00 дол. — Анна Іванців, Богдан і Наталія Ковалі, 34-ий Відділ СУА, д-р Зенон і Стася Жизномирські, Петро і Марія Іващишини, Володимир і Аліція Дарани;

750.00 дол. — Ірена Цапар;

555.00 дол. — 119-ий Відділ СУА (з коляди);

500.00 дол. — Анна Стельмах через 59-ий Відділ СУА;

300.00 дол. — 38-ий Відділ СУА;

250.00 дол. — Володимир і Богданна Слижі;

по 200.00 дол. — Анна Байлак (J.P. Morgan), Дарія Сапенза;

по 100.00 дол. — Роксоляна Подпірка, Марта Перейма, Юрій і Оксана Сосенки, Марія Душник, 108-ий Відділ СУА (з коляди), Марія Капліста;

по 50.00 дол. — Францес Стек, проф. Петро і Леся Гої, Володимир і Марія Плакиди, Мирослава Мирошниченко;

по 25.00 дол. — Теодора Бриттан, Володимир Кух;

10.00 дол. — Анна Ганчер.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

В пам'ять десятої річниці смерти незабутнього чоловіка і батька **бл. п. Романа Панчака** складаємо 1,000.00 дол. на Будівельний Фонд УМ.

Дружина Ніна Панчак і дочка Віра Панчак.

У пам'ять моєї найдорожчої жінки **бл. п. Марії Пашковської** складаю 1,000.00 дол. на Будівельний Фонд УМ.

Богдан Пашковський.

В пам'ять **бл. п. Олександра Кучкуди** складаємо 100.00 дол. на Будівельний Фонд УМ.

Д-р Роман і Анна Алиськевичі.

В пам'ять **бл. п. Івана Бриковича** складаю 25.00 дол. на Будівельний Фонд УМ.

Ірена Салак.

In memory of **Natalia Kaczmar** we are donating \$250.00 to the Ukrainian Museum.

Lawrence and Betsy M. Cohen.

Замість квітів на свіжу могилу нашої дорогої кузинки **бл. п. Дани Каратницької** складаю 50.00 дол. через 64-ий Відділ СУА на потреби УМ.

Люба Раковська.

В пам'ять покійного **мґра бл. п. Богдана Омецінського** (Тернопіль, Україна) — брата, шваґря моїх приятелів Олега і Уляни Омецінських жертвую 25.00 дол. на потреби УМ. Родині висловлюю глибокі співчуття.

Зеновія Білас.

В пам'ять **бл. п. д-ра Василя Рудка** складаю 25.00 дол. на потреби УМ.

Меланія Кривокульська.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "НАШОГО ЖИТТЯ"

На свіжу могилу **бл. п. Ярослава Гладкого** складаємо 50.00 дол. на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя". Родині покійного висловлюємо глибокі співчуття.

Олег і Іванна Ратичі.

На свіжу могилу **бл. п. Олександра Кучкуди** складаємо 25.00 дол. на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя", родині покійного висловлюємо наші щирі співчуття.

Марія і Мирон Наваринські.

З волі всевишнього 4 листопада відійшла несподівано у вічність моя дорога незабутня невістка **св. п. Оксана Скуб'як-Купчинська**. Щирісердечно дякую членкам Екзекутиви, Головної Управи та Відділів СУА за вислови співчуття, слова розради в моєму безмежному горі та щедрі дари на добродійні цілі. В пам'ять покійної Оксани складаю 50.00 дол. на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

Марія Савчак.

У пам'ять мого дорогого чоловіка **св. п. Романа Тимчука** складаю на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя" 10.00 дол.

Люба Тимчук.

На свіжу могилу **бл. п. Аркадії Оленської-Петришин** складаємо 50.00 дол. на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя". Родині покійної висловлюємо щире співчуття.

Олег і Іванна Ратичі.

СПРОСТУВАННЯ

У квітневому числі "Нашого Життя" на 33-ій сторінці в пожертвах на Пресовий Фонд (ліва колонка, п'ята пожертва) слід читати: Остап і Віра Кушнір-Винники.

ДМИТРО ПАВЛИЧКО

РІДНА МОВА

Спитай себе, дитино, хто ти є,
І в серці обізвиється рідна мова;
І в голосі ясним ім'я твоє
Просяє, наче зірка світанкова.

З родинного гнізда, немов пташа,
Ти полетиш, де світу далечизна,
Та в рідній мові буде вся душа
І вся твоя дорóга, вся Вітчизна.

У прóсторах, яким немає меж,
Не згубишся, як на вітрах полова.
Моря перелетиш і не впадеш,
Допоки буде в серці рідна мова.

Рис. Христини Білоус

Трисвітле Сонце із висот блакиті
Щоранку шле діток своїх — проміння
З трисвітлим даром соняшної ласки
Для нив, для піль, для спраглого насіння.

Несуть промінчики тепло і світло
Садам і селам і містам камінним,
Високим горам, рікам, океанам,
Всю землю пестять усміхом промінним.

Людським серцям несуть зернини казки,
Щоб виростала з них любов ласкава,
І дружність і добро й ясна усмішка,
І Господеві доброму прослава.

Де лиш заіскриться проміння Сонця,
Там розквітає радість світлоока...
Будьмо і ми немов проміння Сонця,
Щоб була радість ця без дна глибока.

ХРИСТИНА БІЛОУС

ТАТОВЕ СОНЕЧКО

Мій тато любить малювати
Весну розквітлу, літо, хату...
Аж сонечку цікаво стане,
Як у вікно до нас загляне.

І скаже сонечко мені:
"Христинко, будемо дружити,
Як сонце з сонечком світити
Для татка рідного в вікні".

ХТО ТИ?

Чи козак ти, що з шаблею десь у степах
Згинув в бою тяжкім з ворогами?
Чи Стрілець Січковий, що на Київ і Львів
Вирушав в обороні держави?

Чи в УПА ти боровся, ховався в лісах
І загинув в нерівному бою?
Чи дивізії вояк, що брідські поля
Скропив кров'ю — вмер смертю героя?

Старий дуб шелестів і щось тихо шептав:
— Я — символ, я герой є дитино,
Я дух волі віків, я показую шлях,
Тут стоїть моя тиха могила.

— Волю ти здобував і собі і мені,
Бо я з того ж козацького роду,
І воскресла вона, встала з тюрем і руїн
Не віддаймо ж її вже нікому!

ВІДДАЙ ШАНУ БОРЦЯМ ЗА ВОЛЮ

Ліда — мала дівчинка з великими чорними очима — пильно приглядалася до однієї фотографії у маминому альбомі, де дівчатка і хлопчики у вишиваному вбранні, з квітами і віночками в руках кудись ішли. Ліда дуже любила співати і знала, що одна з дівчат на фотографії — її мама Маруся, яка колись співала в дитячому хорі "Молода думка".

— Мамочко, що це за свято і куди всі ті діти поспішали з квітами і зеленими віночками? — спитала Ліда маму.

Молода мама почала розказувати:

— Це було під час Зелених Свят, а зеленими назвали їх люди, бо коли дерева розпускали листя, можна було свіжими пахучими галузками прикрасити двері і вікна хат. Це свято зіслання Святого Духа. В 50-ий день після свого Воскресіння Ісус Христос зіслав Святого Духа у виді вогненних язиків на своїх апостолів. Тоді вони

заговорили різними мовами і розійшлися по світі навчати Христової науки. В цей день наш народ теж традиційно вшановує поляглих за волю борців. На українській оселі "Верховина" щороку відправляється спільна соборна Панахида за поляглих борців за волю України. Ми, малі хористи "Молодої думки", принесли квіти і віночки поляглим борцям. Тепер ми маємо свою незалежну державу, і на Україні у кожному місті і селі стоять такі могили. Діти приходять до них з батьками, приносять квіти, щоб їх вшанувати і ніколи не забути, бо вони — наші герої.

— Як це гарно, матусю! Яка шкода, що нема вже "Молодої думки". Я так хотіла б співати в дитячому хорі, виступати, як ти колись, і вшановувати наших стрільців. Чи буде в нас ще колись такий гарний великий дитячий хор?

— Я теж цього дуже бажала б, моя маленька співачко! — відповіла мама Маруся.

Дитячий хор в Нью-Йорку "Молода думка". Children's Choir "Moloda Dumka" in New York.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

31 березня 1996 року відійшла у вічність **Емілія Боб'як з Чуловських**. Проживши 88 років. Емілія походила з Бережан. У студентські роки належала до Пласту та до Союзу Українок.

Закінчивши учительський семінар, взялася за суспільну працю: їздила по селах Тернопільщини і Підгаєччини, навчала молодь українських народних танців та пісень, займалася просвітнянською працею.

У воєнні роки виїхала з чоловіком Володимиром і двома дітьми до Зальцбургу, Австрія. Згодом родина переїхала до Аргентини. Там Емілія знову поринула в суспільну працю, належала до Товариства "Просвіта" в Буенос-Айресі. Приїхавши у 1957 році до Дітройту, стала членкою 56-го Відділу СУА ім. Старицької-Черняхівської, де була протоколярною секретаркою.

Похилий вік, важка хвороба та втрата зору змусили її відійти від громадської праці, але вона не переставала цікавитися життям громади і подіями на рідній землі.

Емілія Боб'як тужила за рідним краєм і хоч у 80-их роках двічі їздила "додому", хотіла ще раз побувати на Батьківщині, вже в незалежній Україні, однак не судилося.

Покійна залишила в смутку дочку Марію Константин та внуків Тамару і Адріана. Спочиває бл. п. Емілія Боб'як на цвинтарі Моунт Олівет біля чоловіка Володимира, сина Олега та зятя Віктора.

Вічна їй пам'ять!

Марія Константин.

1 березня цього року відійшла до Господа довголітня членка 22-го Відділу СУА в Чикаго **Соломія Кавка**.

Соломія Косачевич-Яворська народилася 17 лютого 1909 р. в Рогатині, в родині службовця австрійського скарбового уряду. З огляду на події Першої світової війни, батьки були евакуовані до переселеного табору в Гмінді біля Відня. Щойно по двох роках змогли повернутися до краю і поселилися в Самборі. Там Соломія закінчила школу, а згодом учительський семінар, в 1934 р. Вихована в патріотичному дусі, товариська, погідної і ввічливої вдачі, вона з молодих літ брала активну участь майже у всіх проявах культурно-громадського життя. По maturі стала членкою Союзу Українок, Товариств "Сокіл", "Просвіта", а коли в 1937 р. переїхала з батьками до Турки, продовжувала там свою діяльність. Приготовляла реферати, з якими їздила по селах, вела курси для неграмотних, учила вправ членів Т-ва "Сокіл" на здвиг до Львова, вліті під час вакацій організовувала заборони і прогульки в гористі околиці Турчанщини. Під час збройного пориву Закарпаття, коли молоді студенти проходили кордон біля Турки, Соломія помагала добровольцям чи то харчами, одягом, чи порадою у пляні переходу. Під час більшовицької окупації познайомилася з Юліаном Кавкою, власником місцевої книгарні, з яким згодом одружилася. Сімейне життя Соломії не тривало довго: наступ червоного наїзника примусив їх з малим сином Юрком податися на захід, через Штрасгоф — Лінц, а в 1945 році — до переселеного табору в Новому Ульмі.

Там Соломія відразу знайшла своє середовище: належала до Союзу Українок, до Пласту в курені "Характерники", працювала в реальній гімназії, влаштовувала імпрези та заборони. Як на рідних землях, так і в таборових обставинах її мистецький хист, тонке відчуття смаку і естетики зуміли перетворити звичайну таборову сцену чи залю в чарівний, повний краси образ.

По приїзді до Америки в 1950 році Соломія з ріднею поселилася в Чикаго. Крім заробіткової праці в косметичній фірмі, згідно з її громадською наста-

ною, вона знайшла своє місце в житті чикагської спільноти. Вчила в школі українознавства (1952—1975), в щоденній школі при катедрі св. о. Миколая (1960—1972), для своєї класи наймолодших школярів була дбайливою, материнською виховницею. Лагідна, усміхнена, з любов'ю відносилася до дітей, намагалася прищепити їм почуття краси, шляхетности, культури. Мабуть, небагато є родин в Чикаго, в яких дорослі уже нині батьки не пам'ятали б теплих, ширих слів-повчань улюбленої вчительки.

Крім членства в учительській громаді, була активною в управі 22-го Відділу СУА, головно в підготовці святкувань, імпрез: під її провідом Відділ понад 40 років декорував стилевими прикрасами українську ялинку у щорічному фестивалі Музею науки і промислу. Вона проєтувала ефективні декорації для сцени і залі, не лиш для Відділу, але й місцевих імпрез, брала участь всюди, де була нагода показати українське народне мистецтво. Сама її постать дрібною, елегантно вдягнутою жінки (сукні завжди були прикрашені вишивкою зі стилевими декоративними додатками) була найкращим пропагатором нашого мистецтва. Віддана справі української державности, належала до АБН, іллінойського Відділу УККА, де за свою працю була відзначена Почесною грамотою. В 1987 році за почином 22-го і 101-го Відділів вшановано Соломію Кавку (і проф. А. Антоновича) святочним вечором при участі численної чикагської громади.

На жаль, почала підупадати на здоров'ї, щораз рідше могла брати участь у сходах, однак підтримувала зв'язок з Відділом, цікавилася його працею. Хоч уже знеможена і слаба, але останній раз в 1993 р. взяла участь в дуже успішному вечорі нашого Відділу "Чар вишиваної сукні", де молоді модельки презентували численні вишивані креації Соломії і Дарії Менцінської. Недуга неблаганно поступала вперед, Соломія терпеливо і з підданням волі Божій сприймала свою безсилість, майже до кінця її відвідували членки Відділу. Померла 1 березня. Зі справжнім жалем прощала її родина, посестри-союзянки та численна чикагська громада.

Нехай добра згадка про гарну, сповнену почуття краси і шляхетности людину залишиться надовго у книзі нашої пам'яті.

Мирослава Шевчик,
пресова референтка
22-го Відділу СУА.

ГОЛОВНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

ПОЧЕСНІ ГОЛОВИ
Лідія Бурачинська
Іванна Рожанковська
Марія Савчак

Анна Кравчук — голова СУА

ЕКЗЕКУТИВА

Ольга Тритяк — 1-ша заступниця голови
Софія Геврик — 2-га заступниця голови для справ організаційних
Марта Богачевська-Хом'як — 3-тя заступниця голови для справ культури
Ірина Куровицька — 4-та заступниця голови для справ зв'язків
Варка Бачинська — протоколярна секретарка
Лідія Фіцалович — кореспонденційна секретарка
Лідія Білоус — кореспонденційна секретарка
Таїсса Турянська — скарбничка
Надія Цвях — фінансова секретарка
Ярослава Рубель — преса
Оксана Фаріон — вільний член
Марія Пазуняк — вільний член

РЕФЕРЕНТУРИ

Лідія Черник — суспільної опіки
Ірена С. Олексюк — виховна
Ярослава Геруляк — мистецько-музейна
Люба Більовщук — стипендій
Марта Ярославич — екології

Ірена Чабан
Тамара Стадниченко

— головний редактор "Нашого Життя"
— редактор англійської частини журналу

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ

Квітка Іваницька — Дітройт
Оксана Фаріон — Філадельфія
Надія Савчук — Нью-Йорк
Марта Стасюк — Північний Нью-Йорк
Ярослава Мулик — Нью Джерзі
Іванна Шкарупа — Огайо
Анастасія Хариш — Чикаго
Люба Кінах — Нова Англія
Теодозія Кушнір — Південний Нью-Йорк
Марія Одежинська — зв'язкова далеко віддалених відділів

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Іванна Ратич — голова
Рома Шуган — член
Іванна Ганкевич — член
Лідія Колодчин — заступниця
Надія Савчук — заступниця
Ольга Рибаків — парламентаристка

THE NATIONAL BOARD OF THE UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.

HONORARY PRESIDENTS

Lidia Burachynska
Iwanna Rozankowskyj
Maria Savchak

Anna Krawczuk — President

EXECUTIVE COMMITTEE

Olga Trytyak — 1st Vice President
Sophia Hewryk — 2nd Vice President
Martha Bohachevsky Chomiak — 3rd Vice President
Iryna Kurowyckyj — 4th Vice President
Barbara Bachynsky — Recording Secretary
Lidia Ficalowych — Corresponding Secretaries
Lidia Bilous
Taissa Turiansky — Treasurer
Nadia Cwiach — Financial Secretary
Jaroslawa Rubel — Press
Oxana Farion — Member-at-Large
Maria Pazuniak — Member-at-Large

CHAIRS

Lidia Czernyk — Social Welfare
Ірена С. Олексюк — Education
Jaroslawa Gerulak — Art/Museum
Luba Bilowchtchuk — Scholarship
Student Sponsorship Program
Marta Jarosewicz — Ecology

Ірена Чабан
Тамара Стадниченко

— Editor-in-Chief "Our Life"
— English editor "Our Life"

КАНЦЕЛЯРІЯ СУА / UNWLA Inc. HEADQUARTERS:

108 Second Avenue, New York, NY 10003
(212) 533-4646 Директор — **Омеяна Рогожа**
Години урядування: від 10:00 до 4:00 по пол.

СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ СУА / UNWLA Inc. SCHOLARSHIP PROGRAM:

P.O. Box 172, Holmdel, NJ 07733
(908) 888-0494 **Luba Bilowchtchuk**

REGIONAL COUNCILS

Kwitka Iwanycky — Detroit
Oxana Farion — Philadelphia
Nadia Sawczuk — New York City
Martha Stasiuk — New York - North
Jaroslawa Mulyk — New Jersey
Iwanna Shkarupa — Ohio
Anastazia Charysh — Chicago
Luba Kinach — New England
Theodosia Kushnir — New York - South
Maria Odezhynska — Liaison for Branches-at-Large

AUDITING COMMITTEE

Ivanna Ratyck — Chair
Roma Shuhan — Member
Iwanna Hankewycz — Member
Lidia Kolodchin — Alt Member
Nadia Sawczuk — Alt Member
Olha Rybakiv — Parliamentarian

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ / THE UKRAINIAN MUSEUM:

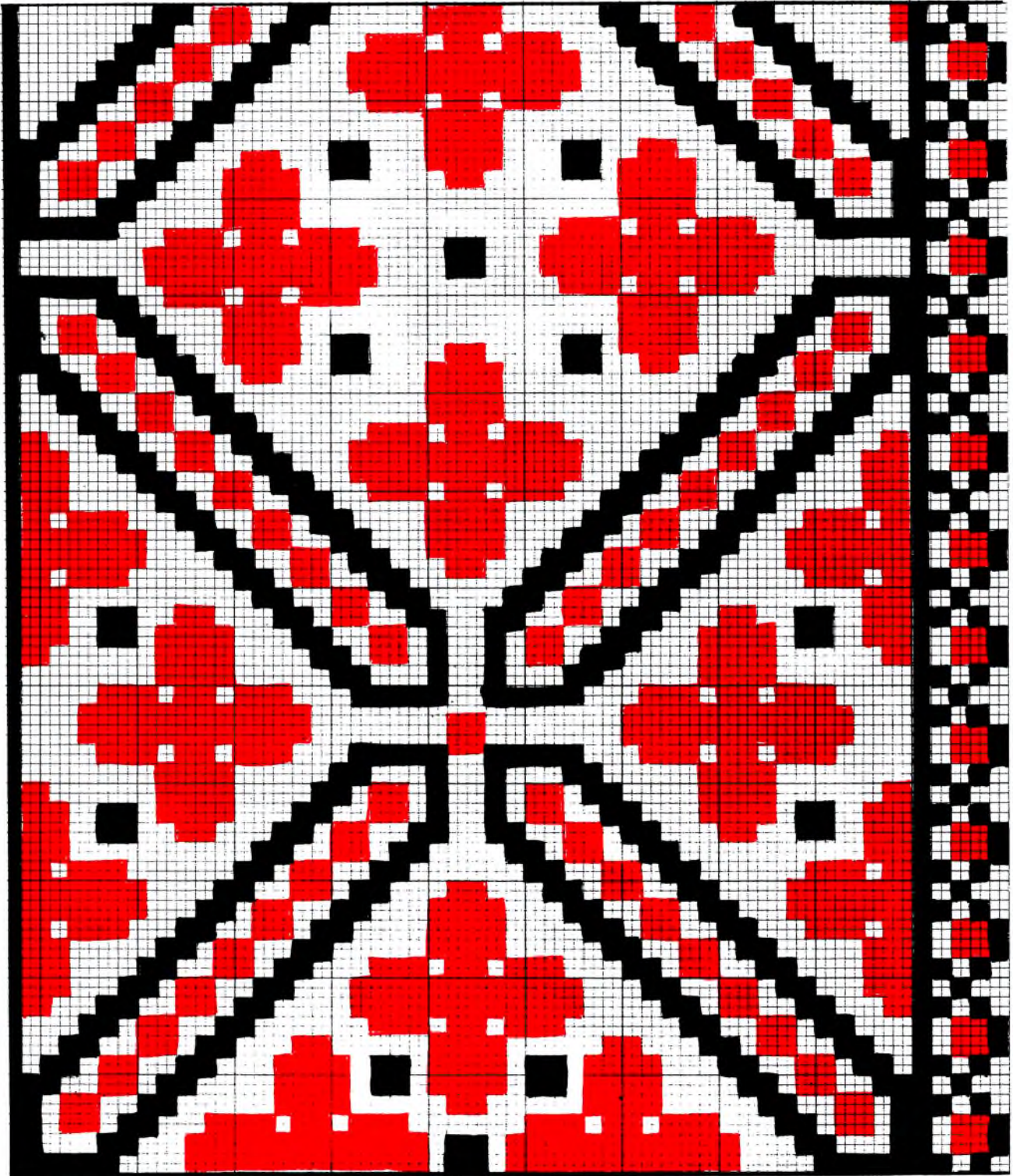
203 Second Avenue, New York, NY 10003
(212) 228-0110 Fax (212) 228-1947

ПРЕДСТАВНИЦТВА "НАШОГО ЖИТТЯ"

АНГЛІЯ: Ukrainian Booksellers, 49 Linden Gardens, Notting Hill Gate, London W24HG, England

АВСТРАЛІЯ: Postup Ukrainian Cooperative Trading Society Limited, 928 Mount Alexander Rd., Essendon, 3040, Australia

"Second-Class Postage Paid at New York, N.Y. and at additional mailing offices" (USPS 414-660)
108 Second Avenue, New York, N.Y. 10003

*Взір зі збірки Клементія Габданк-Рогозинського. Вишивати Д.М.С. червоними і чорними.
Vyshyvka design from the collection of Klymentij Habdank-Rohosynskij. Embroidered with DMC threads:
black and red.*